

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
SIERPIEŃ 2017**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 347

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)
Elżbieta Adamowicz
Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną
Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687
Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 347. W badaniu uczestniczyło 290 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
	9) Produkcja na eksport	26
	10) Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	28
	11) Korzyści z produkcji na eksport.....	30
	12) Przeciętny koszt produkcji	32
III.	SUMMARY	34

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W sierpniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się w skali miesiąca o 8,9 pkt. Obecnie wynosi +4,4 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,2 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury wzrosła w ciągu miesiąca o 9,3 pkt. i wynosi +4,5 pkt. Jest wyższa niż przed rokiem o 5,4 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 2,7 pkt. do poziomu +3,4 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 5,1 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw. Największy wzrost wartości wskaźnika koniunktury, o 11,6 pkt., zanotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników, a najmniejszy, o 5,6 pkt., dla firm zatrudniających ponad 500 pracowników. Dla tej grupy jednak wskaźnik przyjął najwyższą wartość, +6,1 pkt. Najniższą wartość, +1,6 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych we wszystkich grupach odnotowano poprawę koniunktury. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 23,3 pkt., zanotowano dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra konsumpcyjne trwałego użytku, a najmniejszy, o 3,6 pkt., dla firm produkujących półprodukty. Najwyższą wartość, +12,7 pkt., wskaźnik przyjął dla producentów dóbr inwestycyjnych, a najniższą, -6,8 pkt., dla przedsiębiorstw wytwarzających nietrwałe dobra konsumpcyjne.

4. W tym badaniu w większości województw odnotowano poprawę koniunktury; największą w lubelskim (wzrost wartości IRIND o 32,6 pkt.) i Śląskiem (o 21,9 pkt.). Pogorszenie koniunktury miało miejsce tylko w pięciu województwach: lubuskim, podlaskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim; największe w Świętokrzyskim (spadek wartości IRGIND o 25,2 pkt.). Najwyższą wartość, +12,8 pkt., wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa wielkopolskiego, a najniższą, -22,6 pkt., dla województwa zachodniopomorskiego.

5. Utrzymuje się zmienność koniunktury w przemyśle przetwórczym. Po miesiącu pogorszenia znowu mamy do czynienia z poprawą koniunktury. W tym badaniu za najbardziej pozytywny sygnał należy uznać wzrost wartości sald odpowiedzi na główne pytania ankiety, tj. o wielkość produkcji, zamówień ogółem i zamówień eksportowych. Wzrosty wartości głównych sald były jednak mniejsze niż ich spadki w poprzednim miesiącu, a wartości większości sald bilansowych pozostają ujemne. Do negatywnych stron wyników sierpniowego badania koniunktury przemysłowej należy również zaliczyć gorsze wyniki przedsiębiorstw publicznych oraz pesymizm w ocenie ogólnej sytuacji w gospodarce polskiej. Przewidywania na najbliższe miesiące są jednak optymistyczne, zwłaszcza w grupie przedsiębiorstw prywatnych. Czy przełoży się to na poprawę koniunktury w kolejnym miesiącu? Jest to możliwe, bowiem taki obrót spraw miał już miejsce w przeszłości.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w skali miesiąca o 1,5 pkt. Pozostaje jednak ujemna i wynosi -2,1 pkt. Jest natomiast wyższa od wartości sprzed roku o 6,2 pkt. Wzrost wartości salda zanotowano tylko dla firm prywatnych. Największy wzrost produkcji miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się aż o 36,7 pkt.), a największy spadek w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 13,0 pkt.). Firmy spodziewają się znacznego wzrostu produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień wzrosła o 7,5 pkt. do wysokości -6,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 3,8 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. Największy wzrost zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 40,0 pkt.), spadek wyłącznie

u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 0,4 pkt.). Tylko przedsiębiorstwa prywatne przewidują dalszy wzrost zamówień w najbliższych miesiącach.

8. Wzrosła również – o 12,4 pkt. – wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych. Wynosi obecnie -10,4 pkt. i jest wyższa niż rok temu o 0,6 pkt. Tak jak w przypadku wielkości produkcji i zamówień ogółem wzrost wartości salda zanotowano tylko dla firm prywatnych. O większych zamówieniach z zagranicy informują przedsiębiorstwa ze wszystkich głównych grup produktowych – największy wzrost zarejestrowano dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 40,7 pkt.). Tylko firmy prywatne spodziewają się dalszego wzrostu zamówień eksportowych w następnych miesiącach.

9. Maleją zapasy. Wartość salda obniżyła się w ciągu miesiąca o 4,8 pkt. do poziomu -3,9 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 0,7 pkt. Największy spadek zapasów miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda obniżyła się o 6,0 pkt.). Nie zmieniła się wielkość zapasów u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Przewidywany jest dalszy spadek zapasów w kolejnych miesiącach.

10. Zwiększa się tempo wzrostu cen wyrobów gotowych. Obecna wartość salda, +4,0 pkt., jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 0,5 pkt., a od wartości sprzed roku o 7,9 pkt. Największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda o 26,7 pkt.), a największy w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 3,6 pkt.). Przewidywania na najbliższe miesiące są odmienne – firmy prywatne spodziewają się dalszego wzrostu cen wyrobów przemysłowych, a publiczne ich spadku.

11. Po raz pierwszy od pięciu miesięcy notujemy wzrost wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia (z 0,2 pkt. do +3,6 pkt.). Najsilniej zatrudnienie rośnie u producentów półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 9,3 pkt.). Największy spadek wielkości zatrudnienia odnotowano w produkcji nietrwałych dóbr inwestycyjnych (o 4,2 pkt.). Przedsiębiorstwa planują zmniejszenie zatrudnienia w najbliższych miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw poprawiła się. Wzrost wartości salda odnotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych. Pozostaje ona jednak ujemna i wynosi -3,4 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 1,9 pkt., a od wartości sprzed roku o 2,4 pkt. Poprawę sytuacji finansowej najsilniej odczuły przedsiębiorstwa wytwarzające dobra konsumpcyjne trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 36,7 pkt.). Pogorszenie się sytuacji finansowej zanotowali jedynie producenci półproduktów (o 2,9 pkt.). Firmy spodziewają się pogorszenia ich sytuacji finansowej.

13. Nieco obniżyły się ogólne oceny sytuacji gospodarczej kraju. Saldo zmniejszyło swoją wartość o 1,5 pkt. Obecnie wynosi +2,1 pkt. i jest o 15,6 pkt. wyższa do wartości sprzed roku. Gorzej stan gospodarki oceniają firmy publiczne. Opinie przedsiębiorstw prywatnych nieznacznie się poprawiły. Największy spadek wartości salda zanotowano dla producentów dóbr inwestycyjnych (o 5,3 pkt.). Lepiej sytuację ogólnogospodarczą w kraju oceniają tylko wytwórcy dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 23,3 pkt.). Zdaniem ankietowanych, stan gospodarki w nadchodzących miesiącach pogorszy się.

14. W ciągu kwartału o 0,9 pkt. zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji na eksport. Spadek wartości salda zanotowano tylko dla firm prywatnych. Publiczne informują o znacznym wzroście eksportu. Prognozy co do zmian produkcji eksportowej w kolejnym kwartale są przeciwne – przedsiębiorstwa prywatne spodziewają się wzrostu eksportu, a publiczne przewidują jego duży spadek.

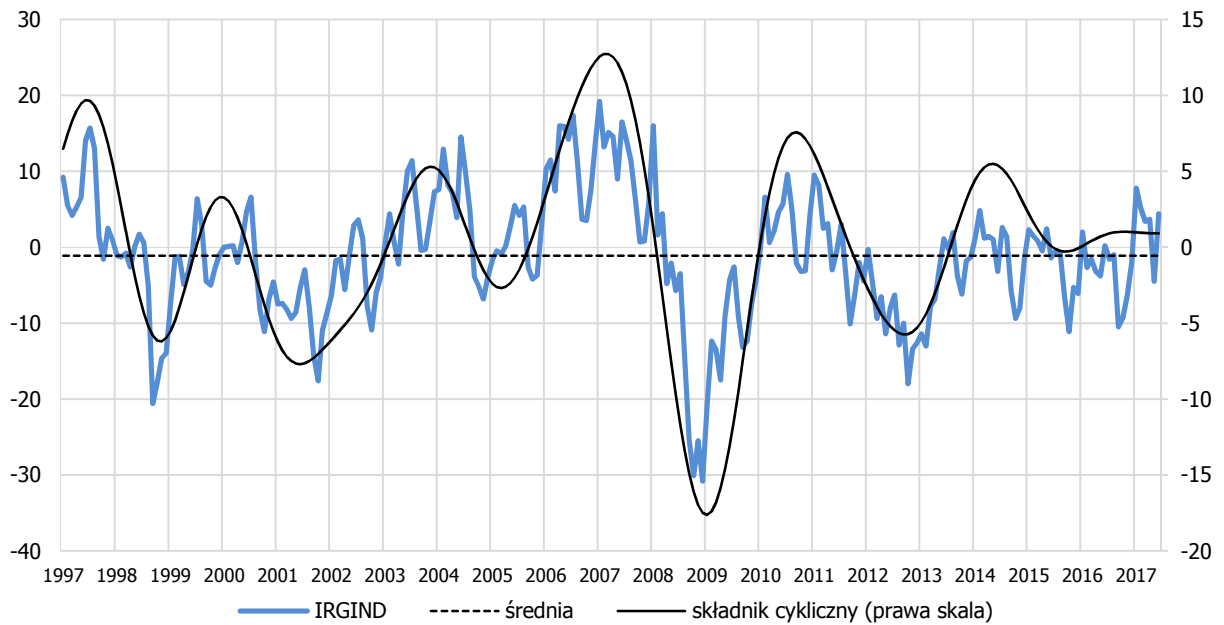
15. Nieznacznie poprawiła się konkurencyjność polskich wyrobów na rynkach zagranicznych – wartość salda zwiększyła się w ciągu kwartału o 0,3 pkt. Prognozowany jest dalszy wzrost konkurencyjności produktów eksportowych w następnym kwartale.

16. Poprawa konkurencyjności polskich wyrobów za granicą przełożyła się na wzrost korzyści z eksportu w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy – wartość salda wzrosła o 0,7 pkt. do poziomu +10,4 pkt. W kolejnym kwartale jednak korzyści te mają się zmniejszyć – wartość salda prognostycznego wynosi +4,5 pkt., jest więc niższa o niemal sześć punktów od wartości salda diagnostycznego.

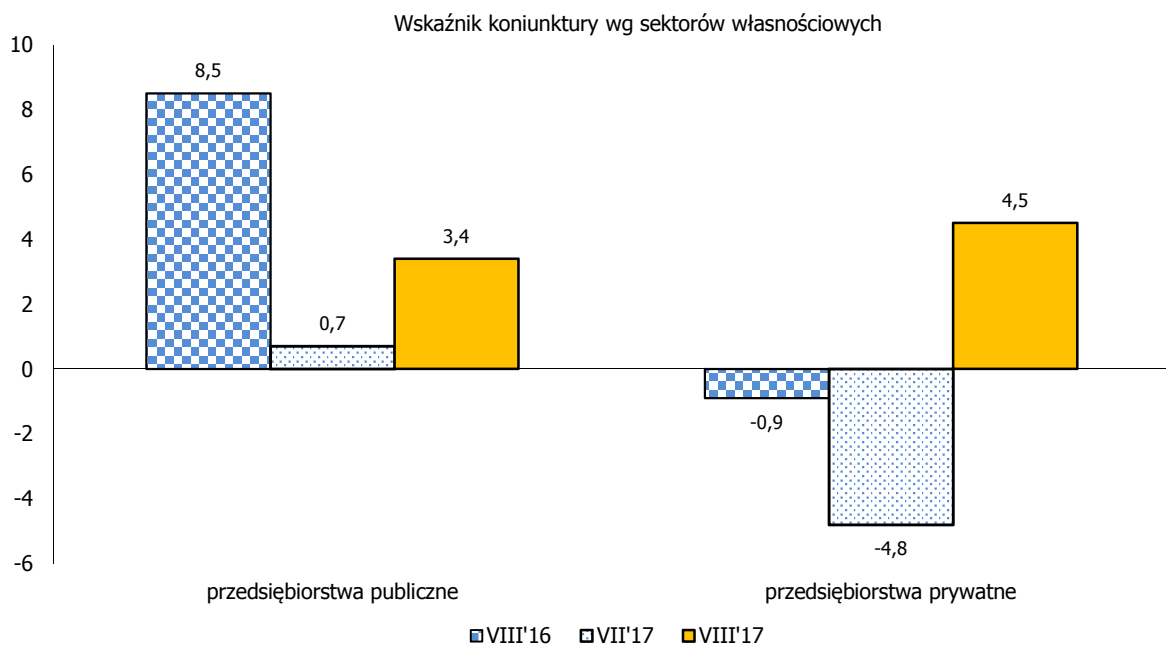
17. Znowu rośnie przeciętny koszt produkcji. W ciągu kwartału wartość salda zwiększyła się o 1,3 pkt. do wysokości +42,1 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. Przewidywane jest osłabienie się tendencji wzrostowej kosztu jednostkowego w IV kwartale roku.

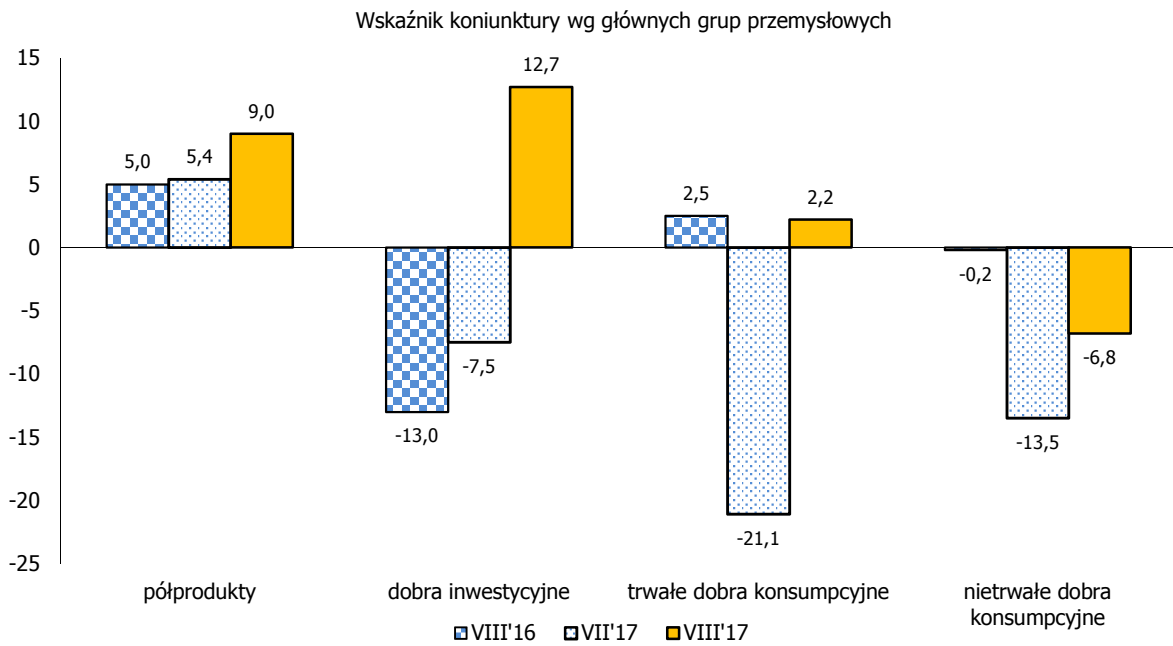
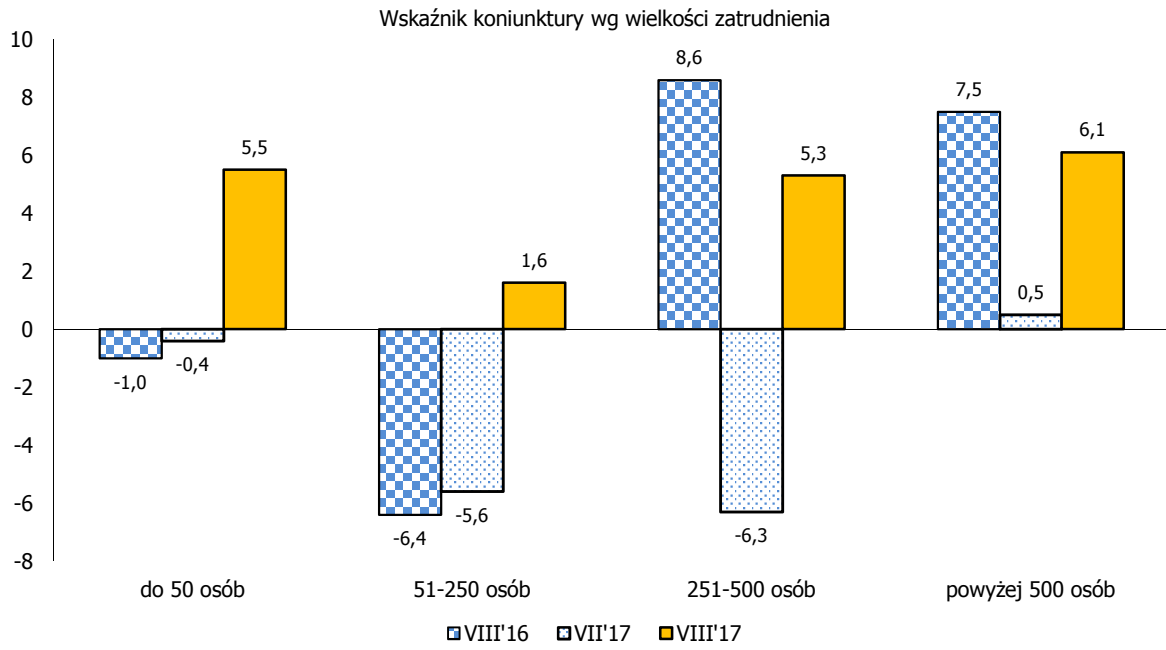
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

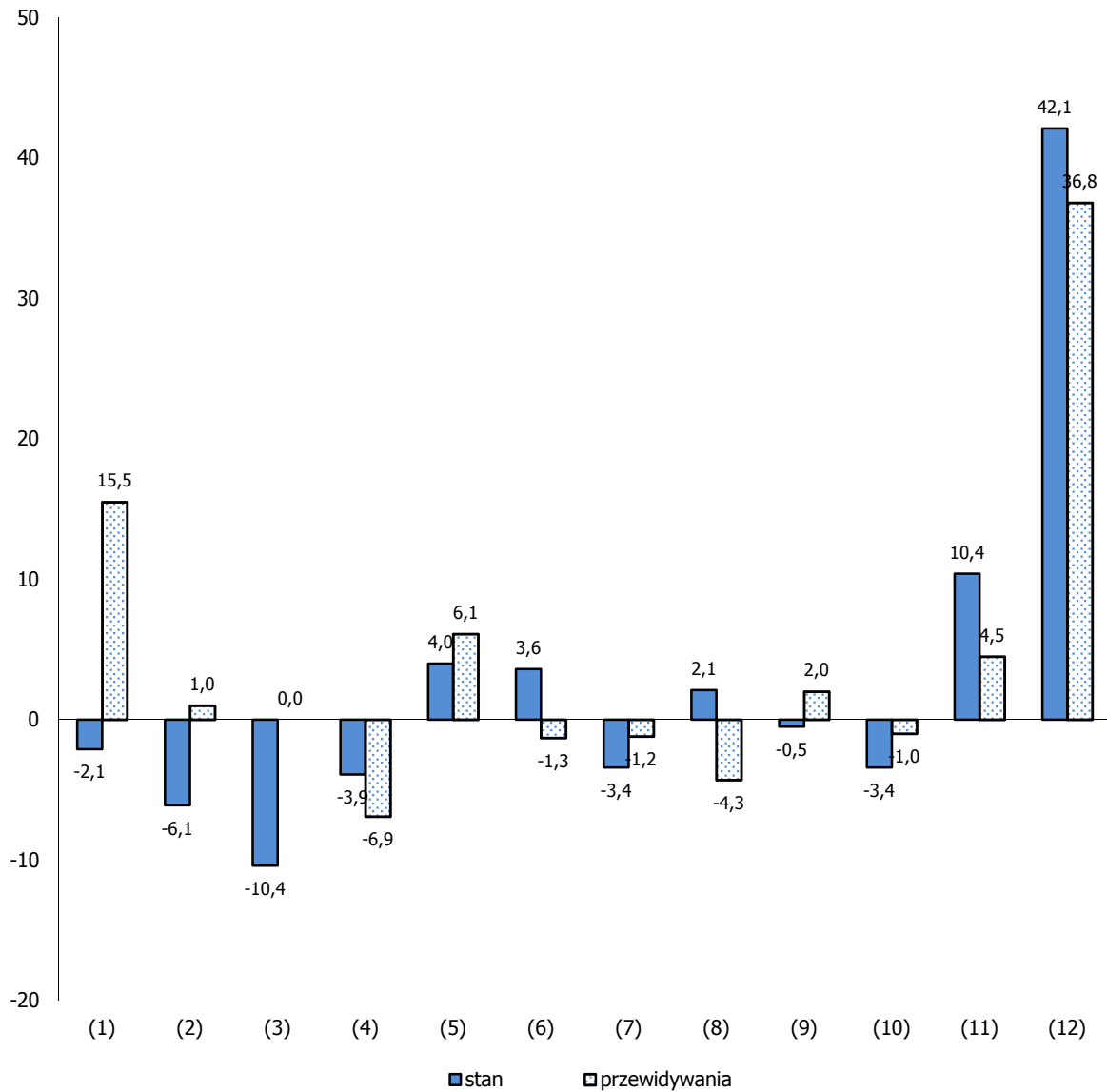

składowe salda	VIII'16	IV'17	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17
1. wielkość produkcji – przewidywania	6,0	6,0	15,5	8,3	1,1	15,5
2. wielkość zamówień – stan	-9,9	9,3	-7,9	-1,7	-13,6	-6,1
3. zapasy - stan	-4,6	0,0	-2,7	-4,4	0,9	-3,9
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	0,2	5,1	3,4	3,7	-4,5	4,4

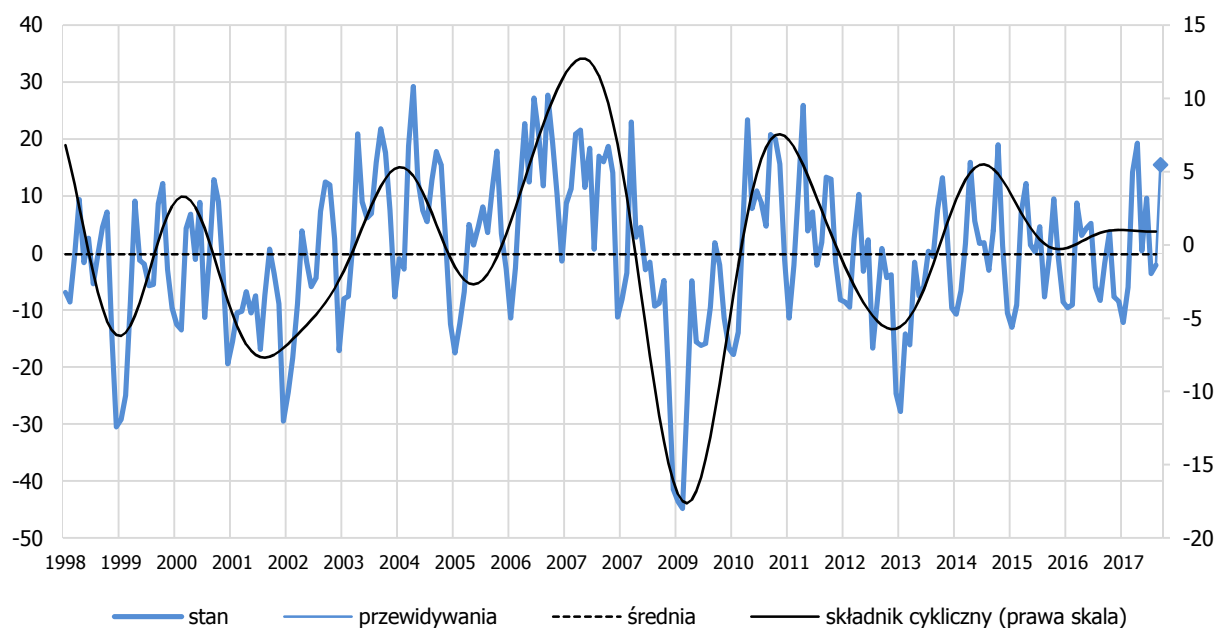
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

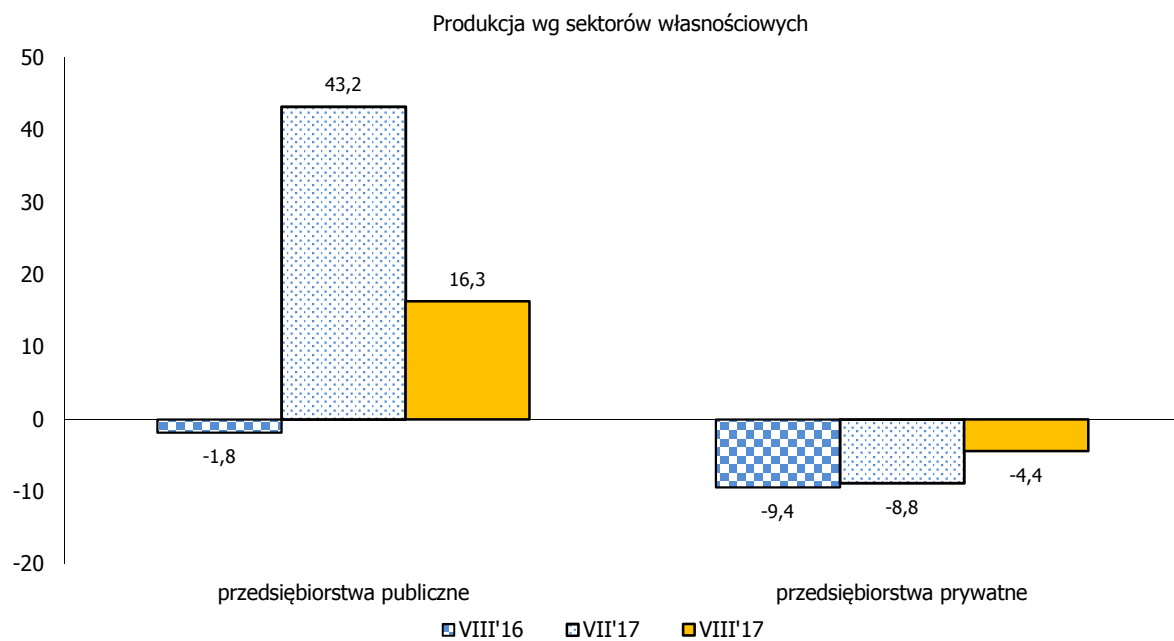
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

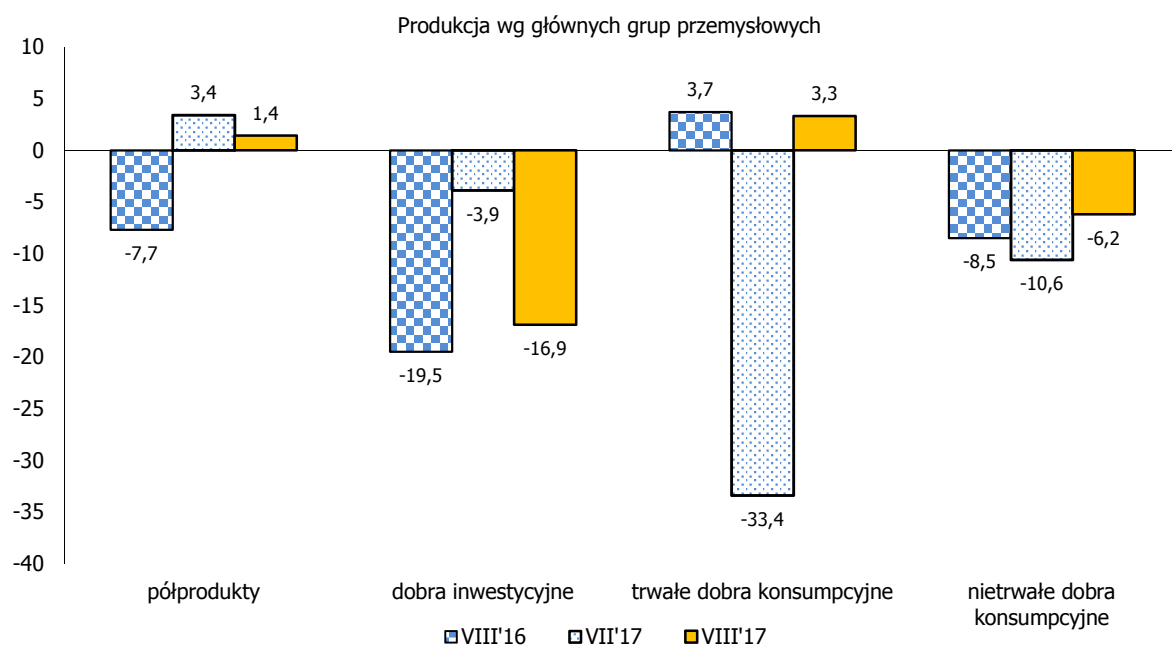
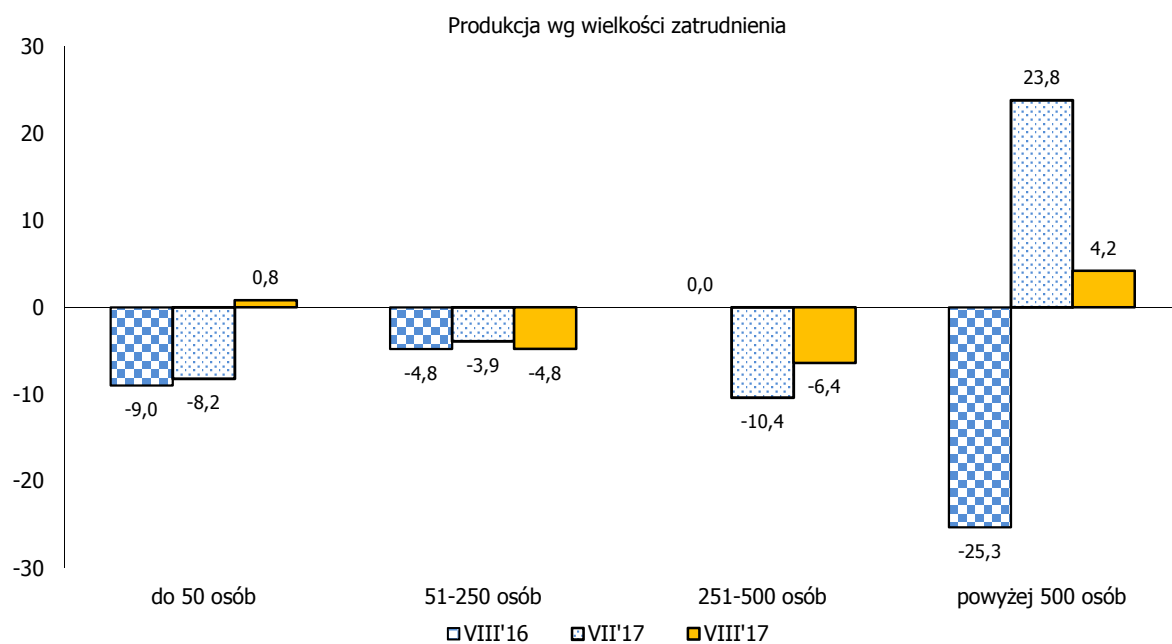
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

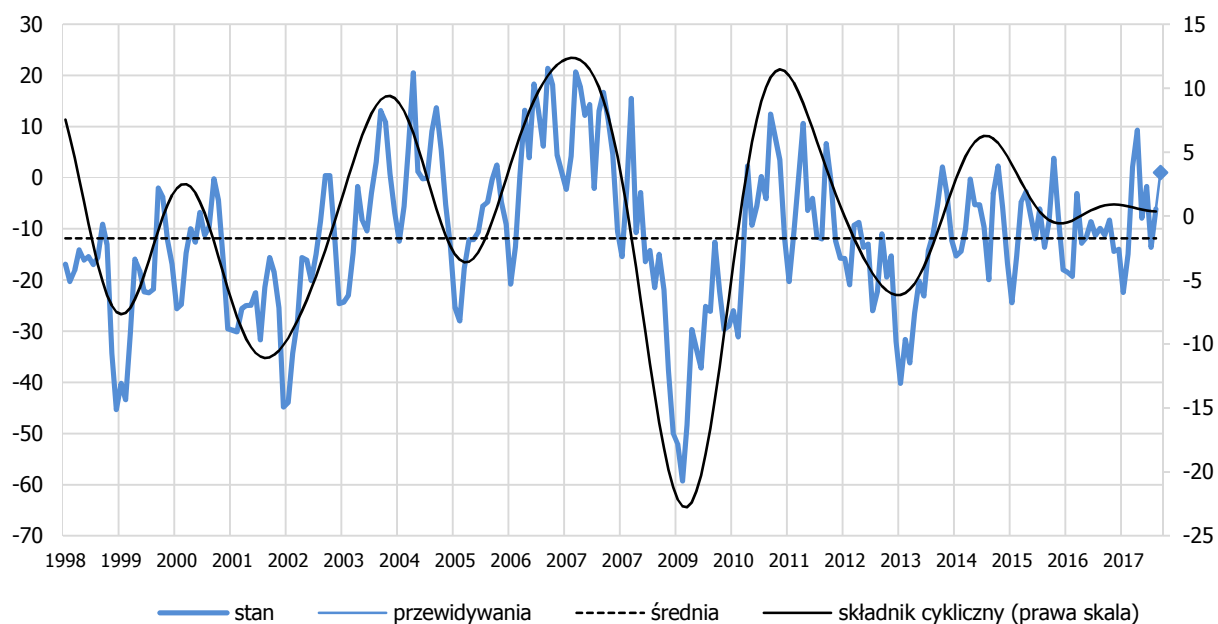

	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	19,1	25,7	27,5	20,9	21,4	28,2
brak zmiany	53,5	48,9	54,6	54,6	55,1	59,2
spadek	27,4	25,3	17,9	24,5	23,5	12,7
saldo (1.-3.)	-8,3	0,4	9,6	-3,6	-2,1	15,5

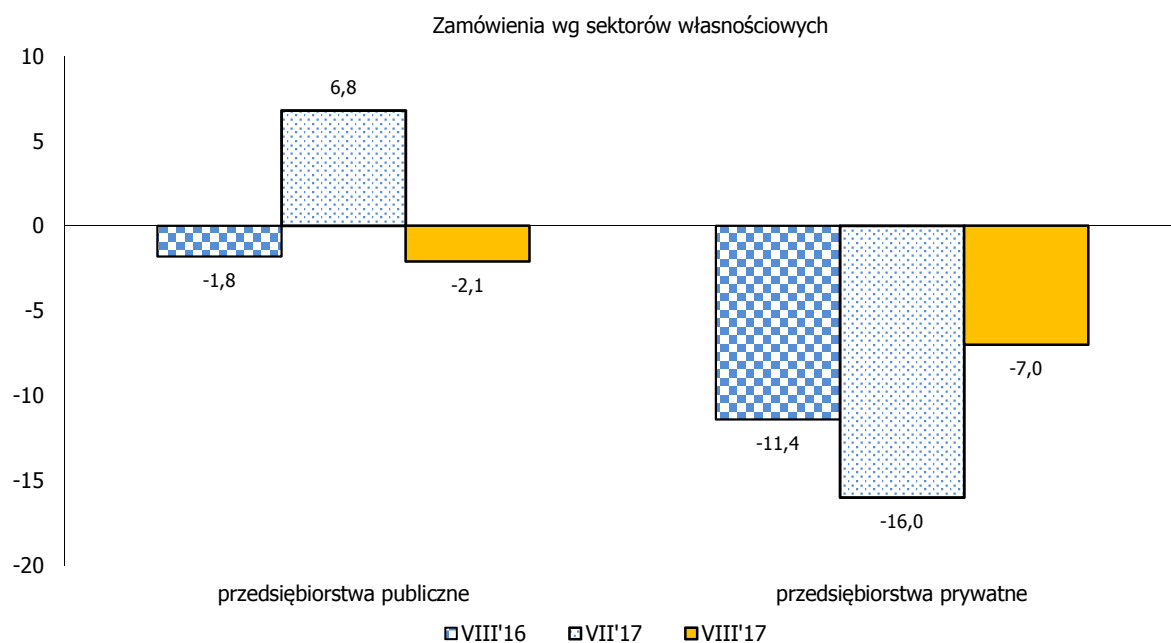

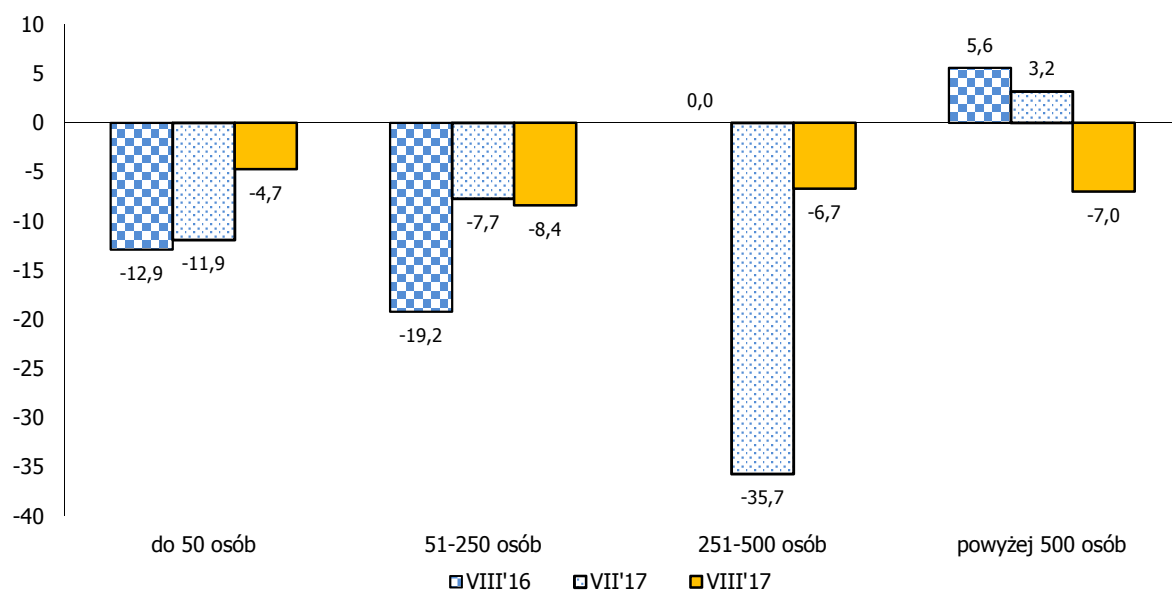
2) Zamówienia ogółem

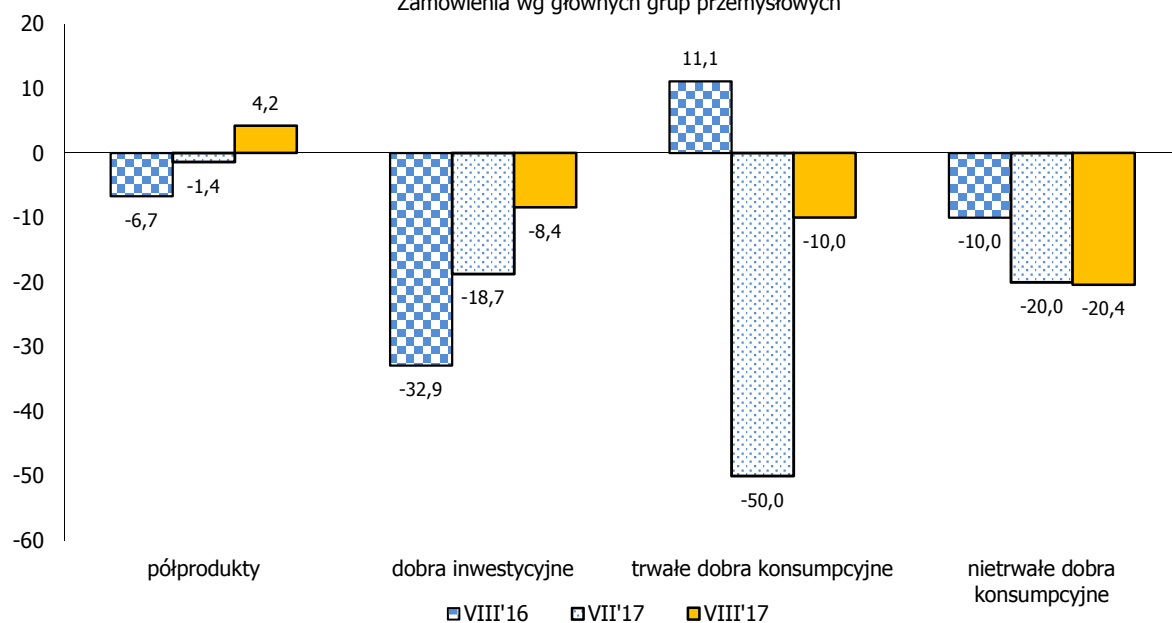
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	18,8	22,1	22,1	17,8	20,3	19,8
brak zmiany	52,6	47,9	54,2	50,8	53,3	61,3
spadek	28,7	30,0	23,8	31,4	26,4	18,8
saldo (1.-3.)	-9,9	-7,9	-1,7	-13,6	-6,1	1,0

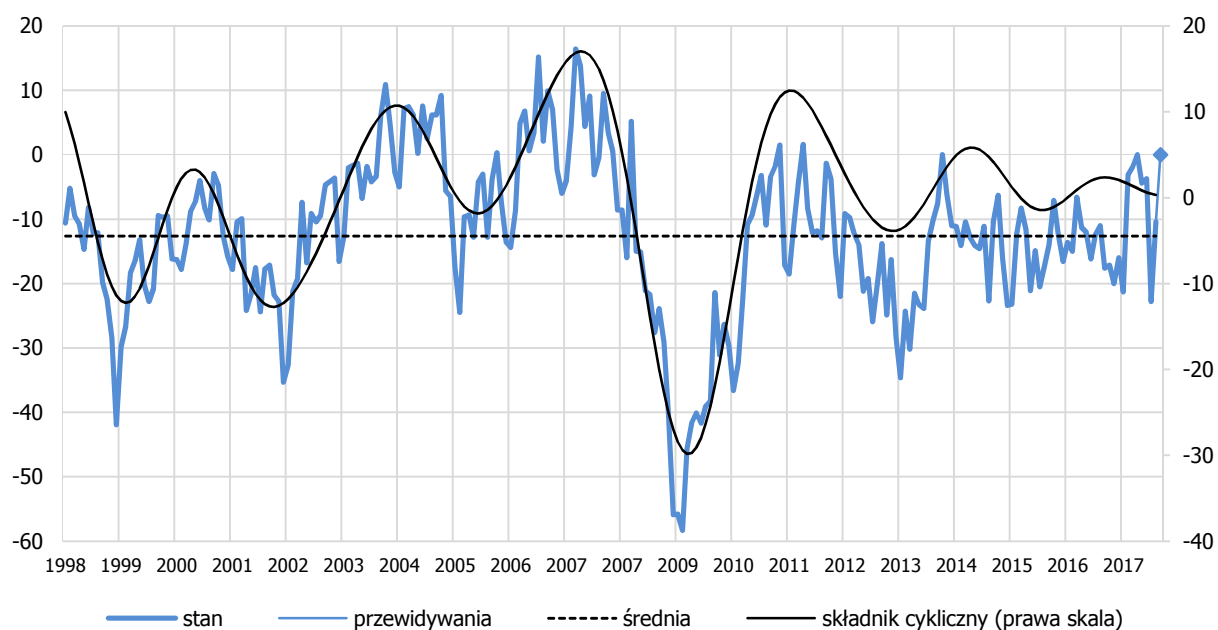
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

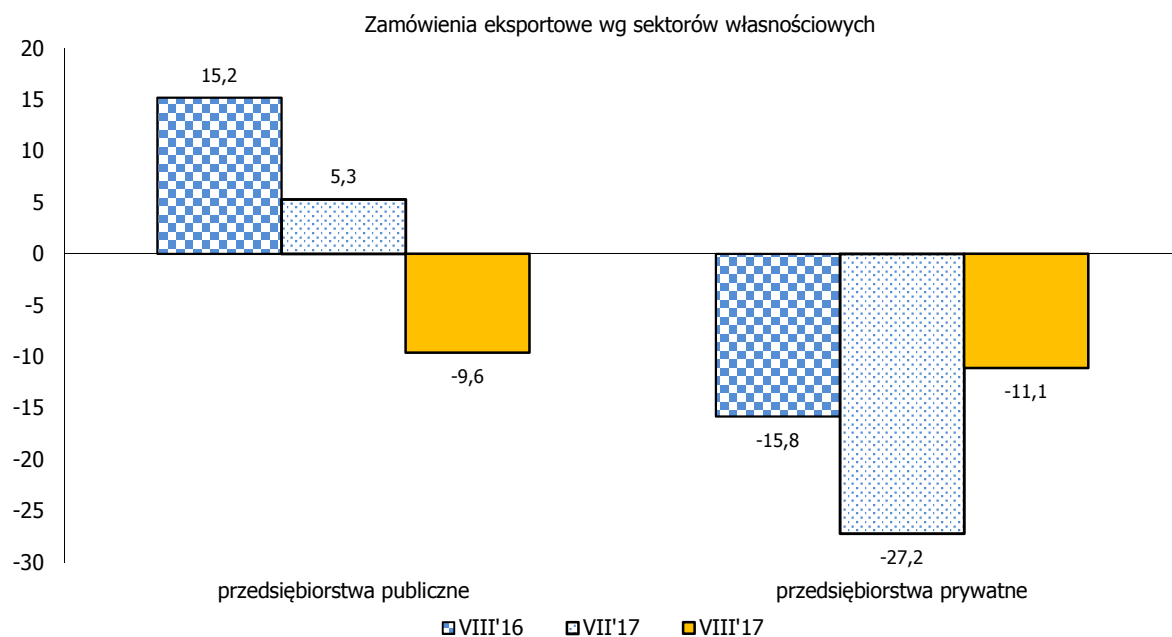
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

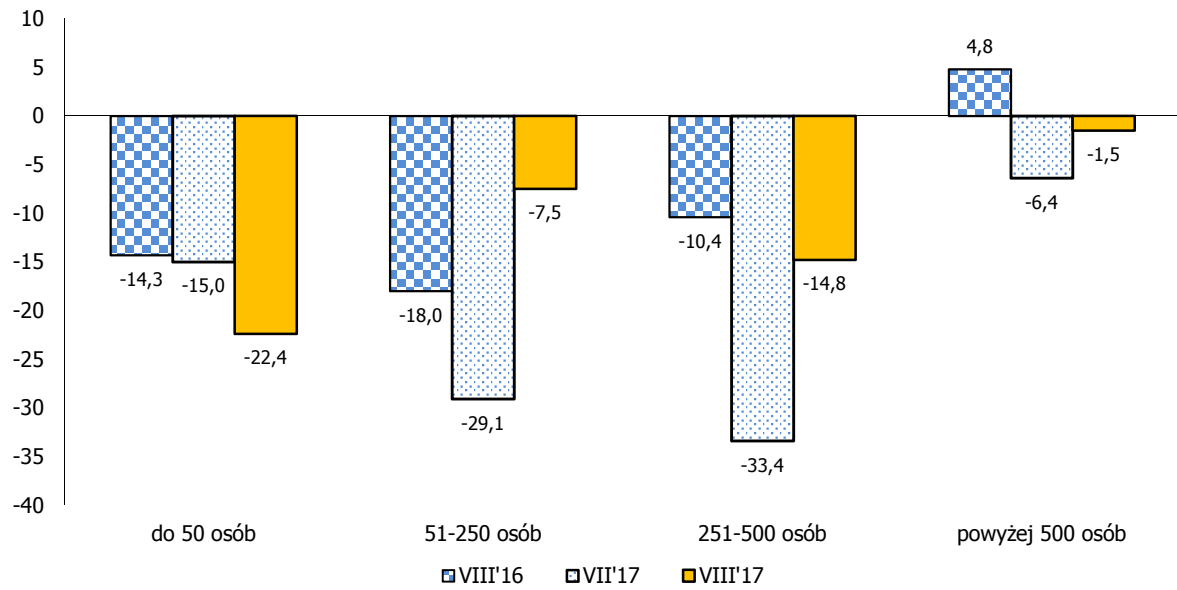
3) Zamówienia eksportowe

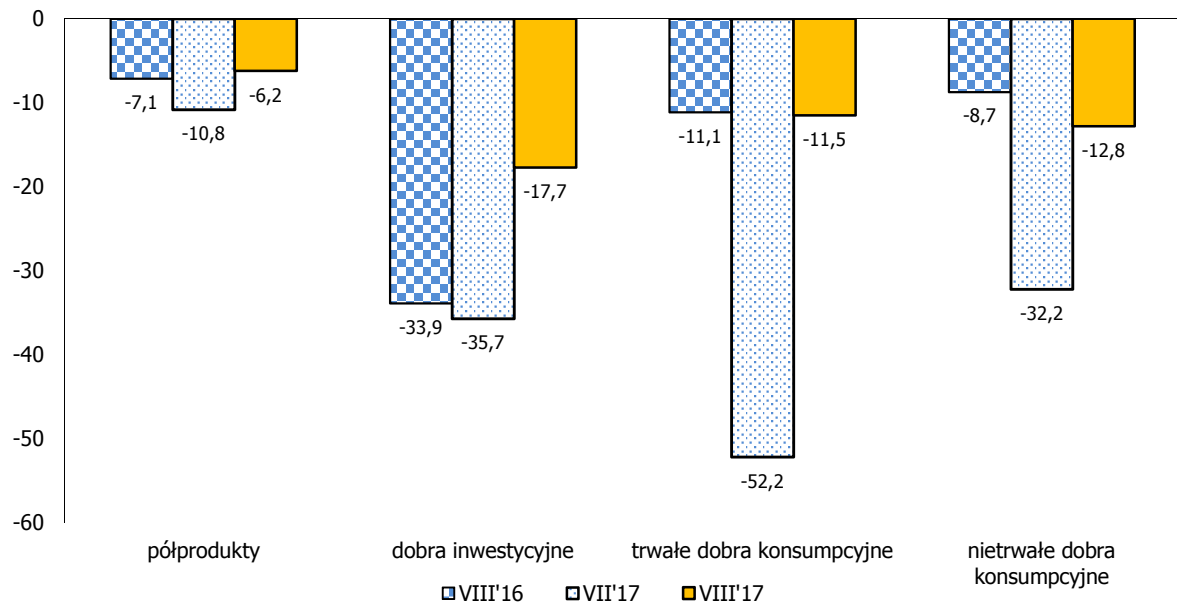
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	18,9	18,7	19,3	11,5	12,8	18,5
brak zmiany	51,2	58,2	57,8	54,2	63,9	63,0
spadek	29,9	23,1	23,0	34,3	23,2	18,5
nie dotyczy	29,5	29,8	30,5	30,4	31,6	30,8
saldo (1.-3.)	-11,0	-4,4	-3,7	-22,8	-10,4	0,0

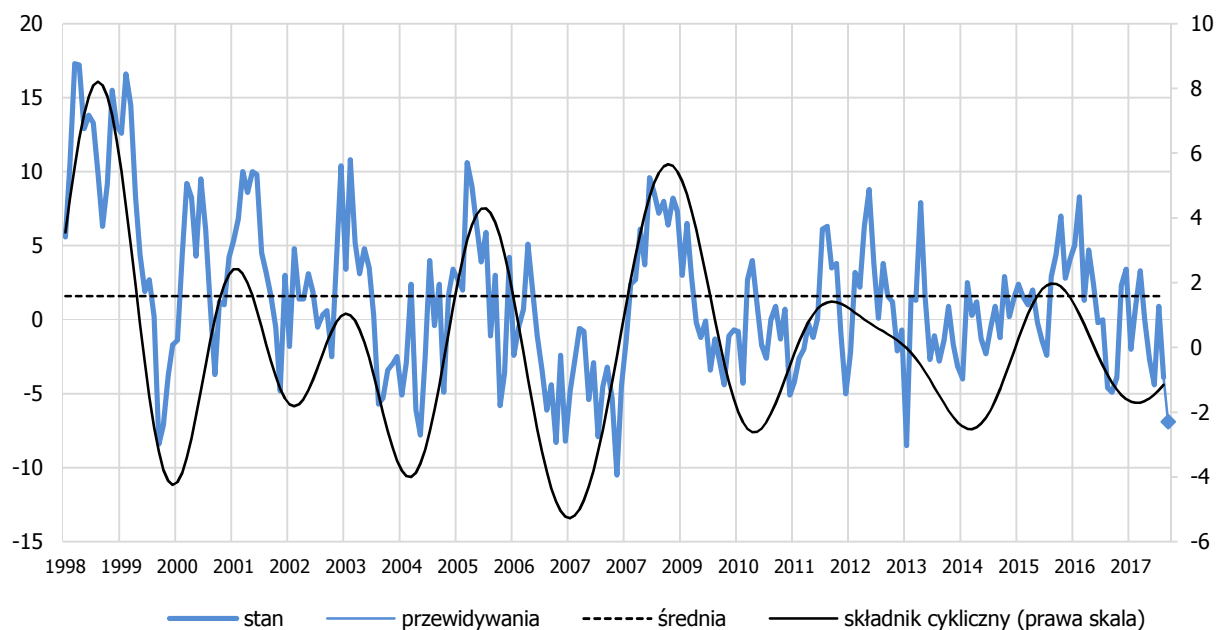
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

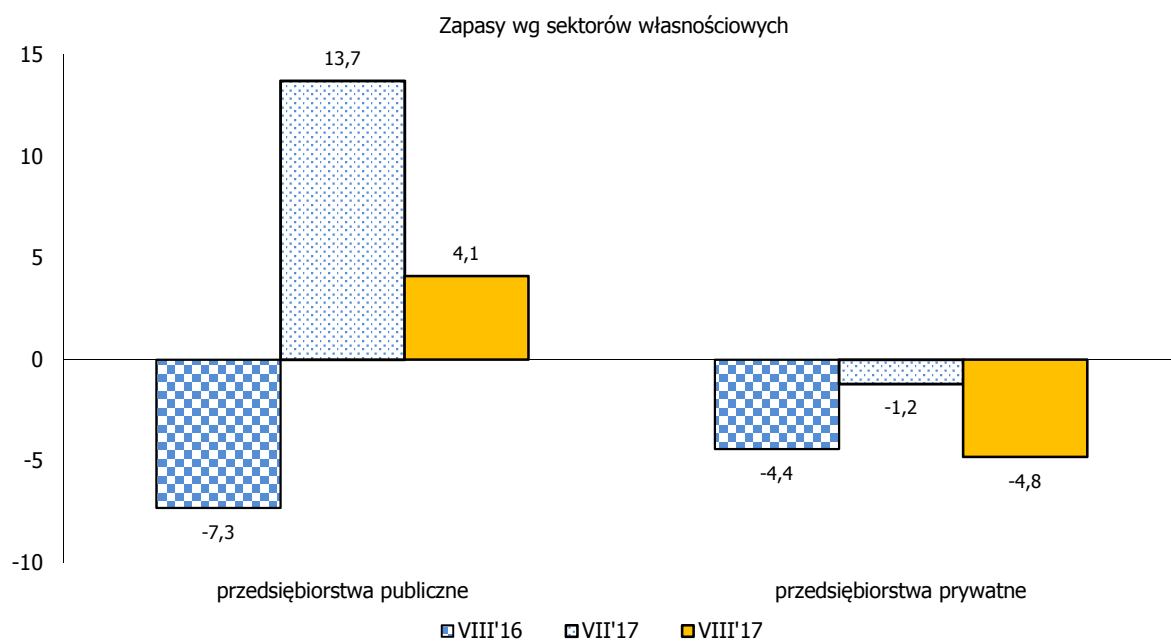
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

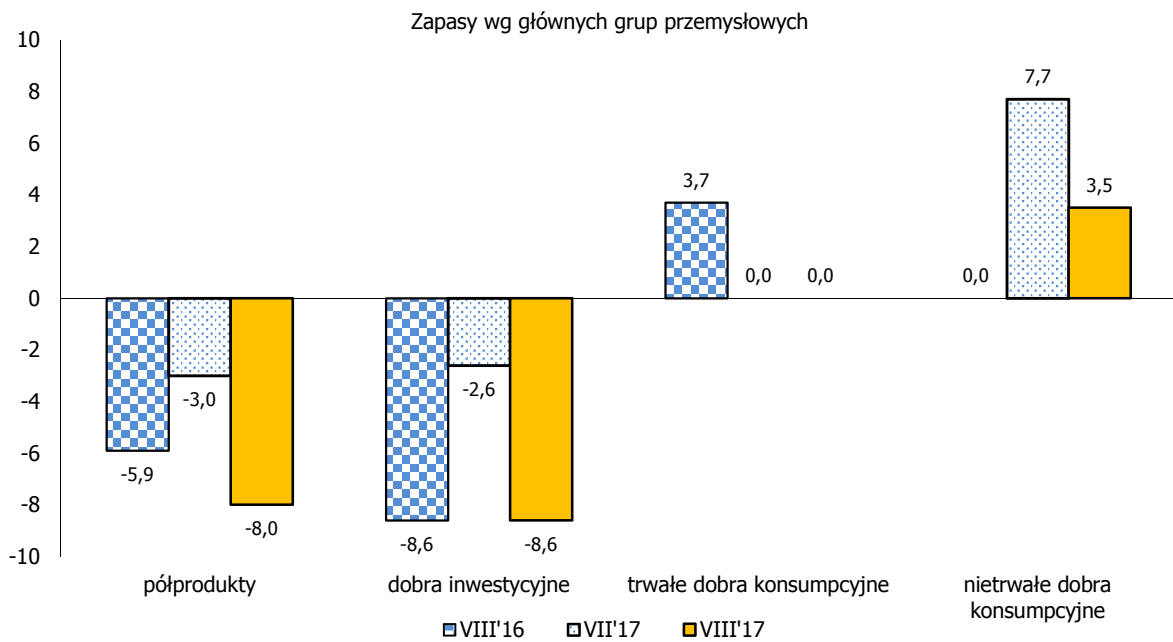
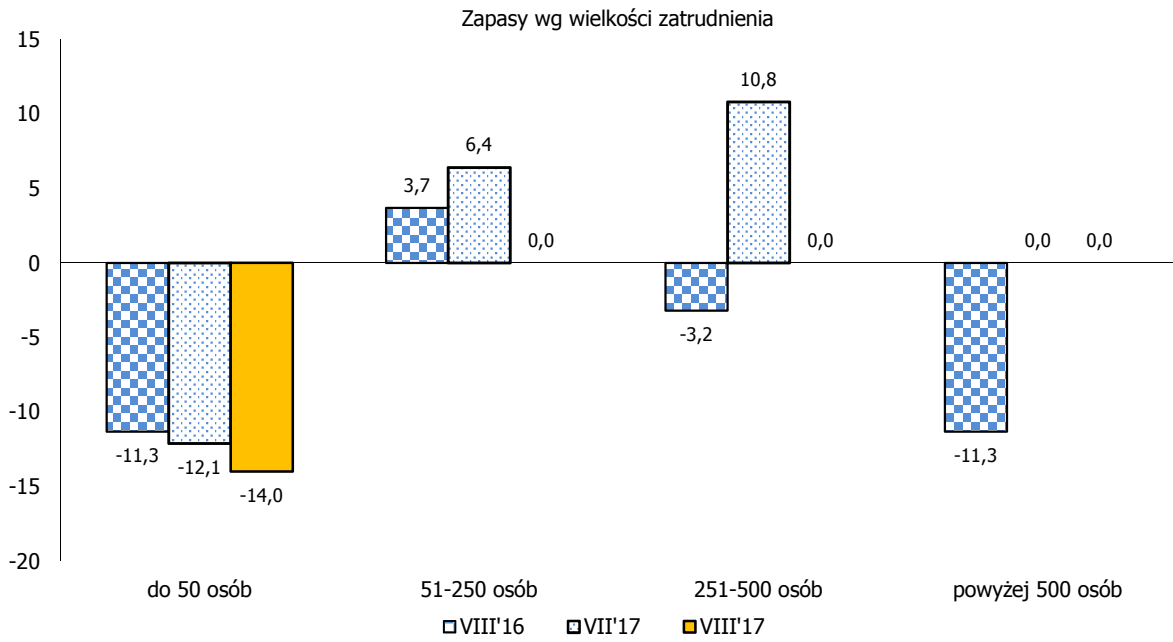

4) Zapasy

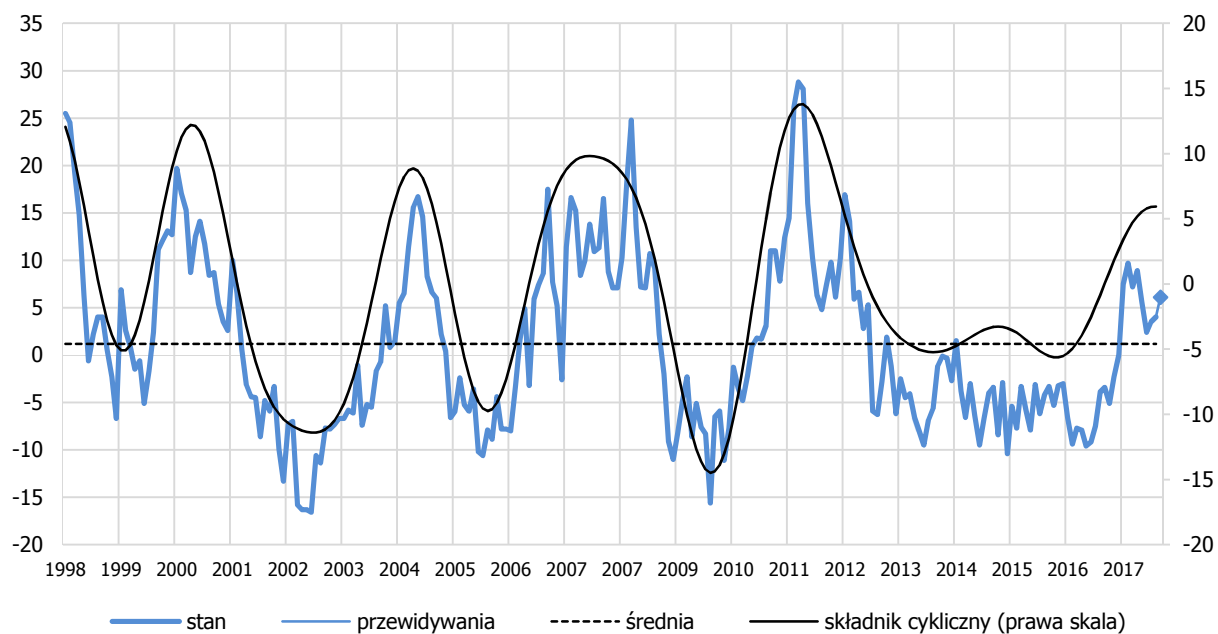

	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	11,1	12,9	11,1	16,5	10,9	9,1
brak zmiany	73,2	71,5	73,4	67,9	74,4	74,9
spadek	15,7	15,6	15,5	15,6	14,8	16,0
saldo (1.-3.)	-4,6	-2,7	-4,4	0,9	-3,9	-6,9

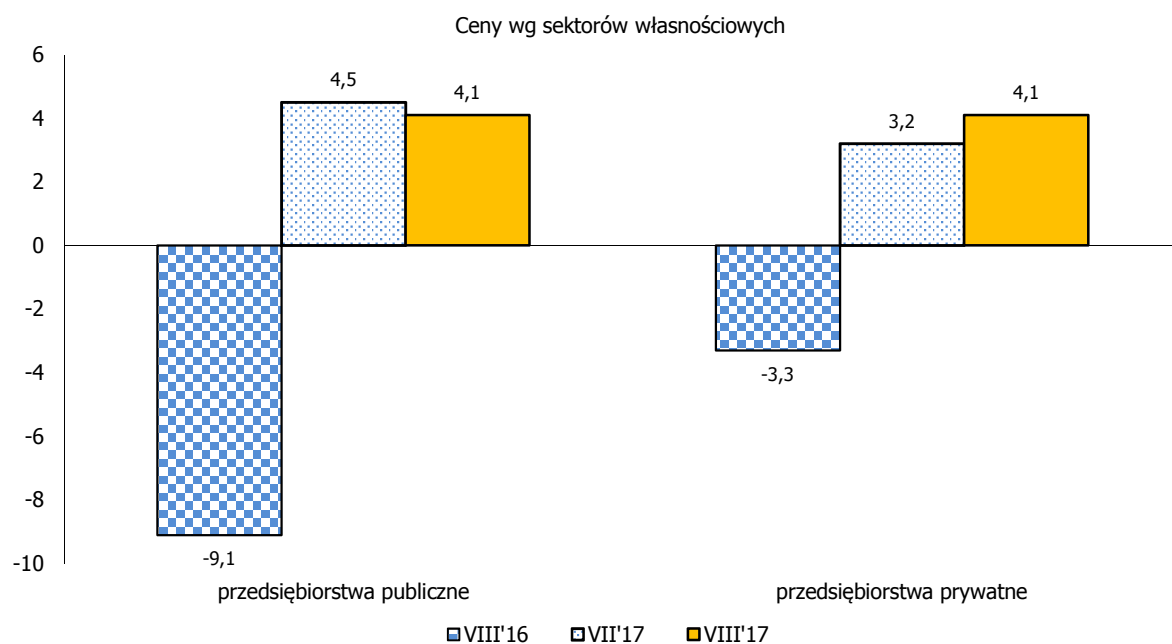

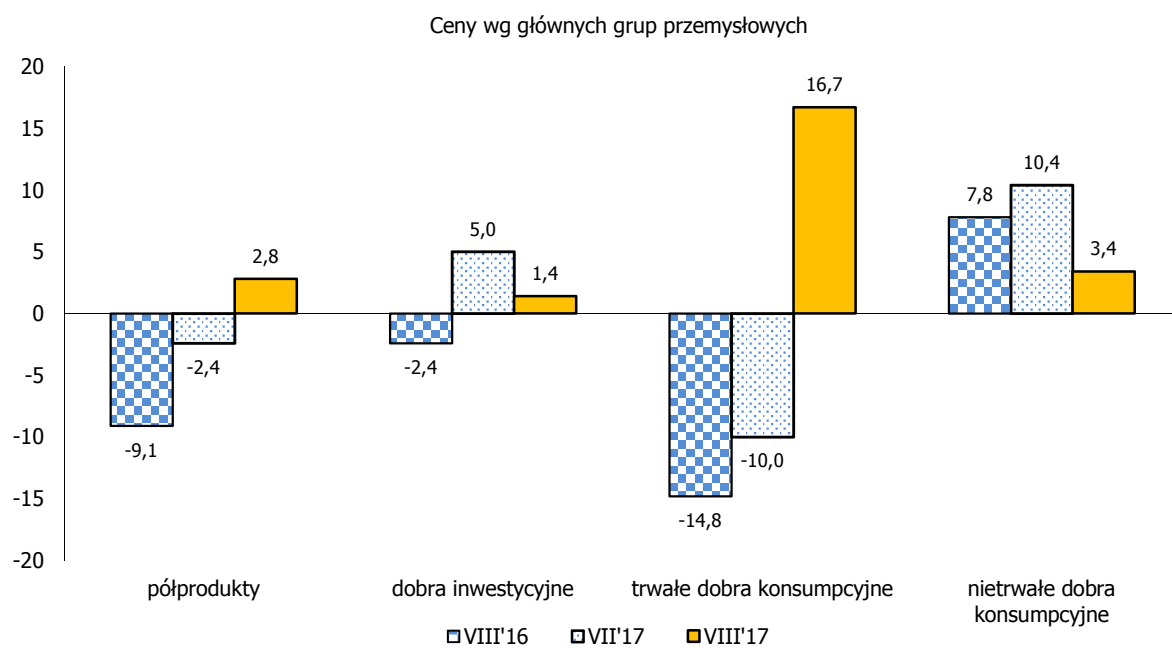
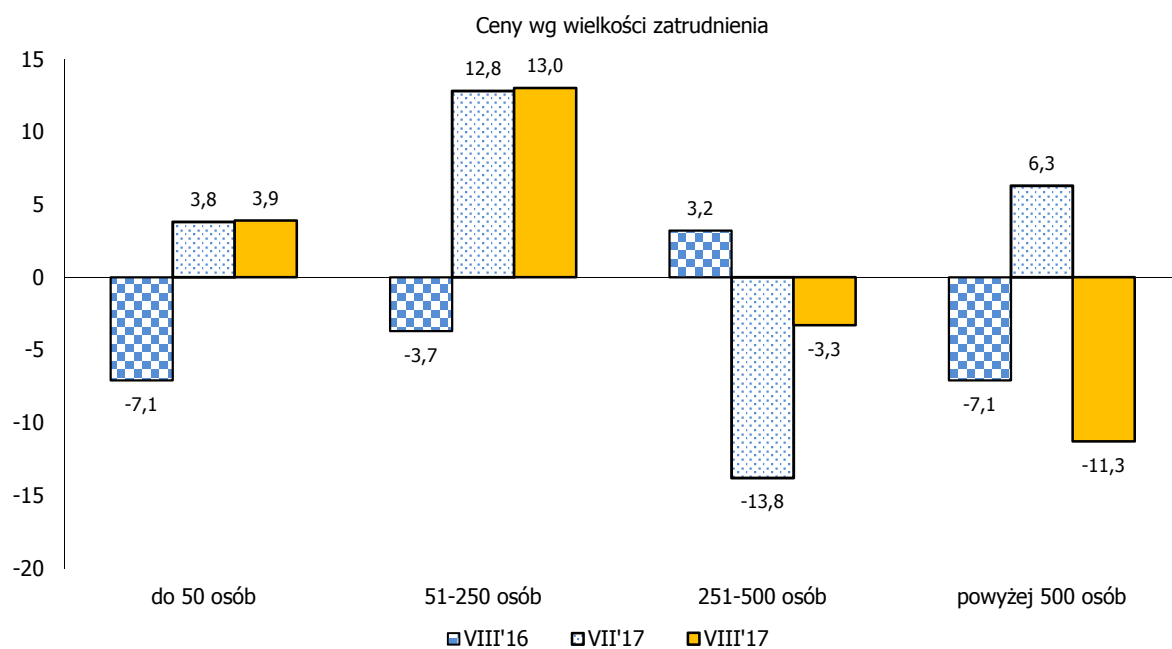

5) Ceny

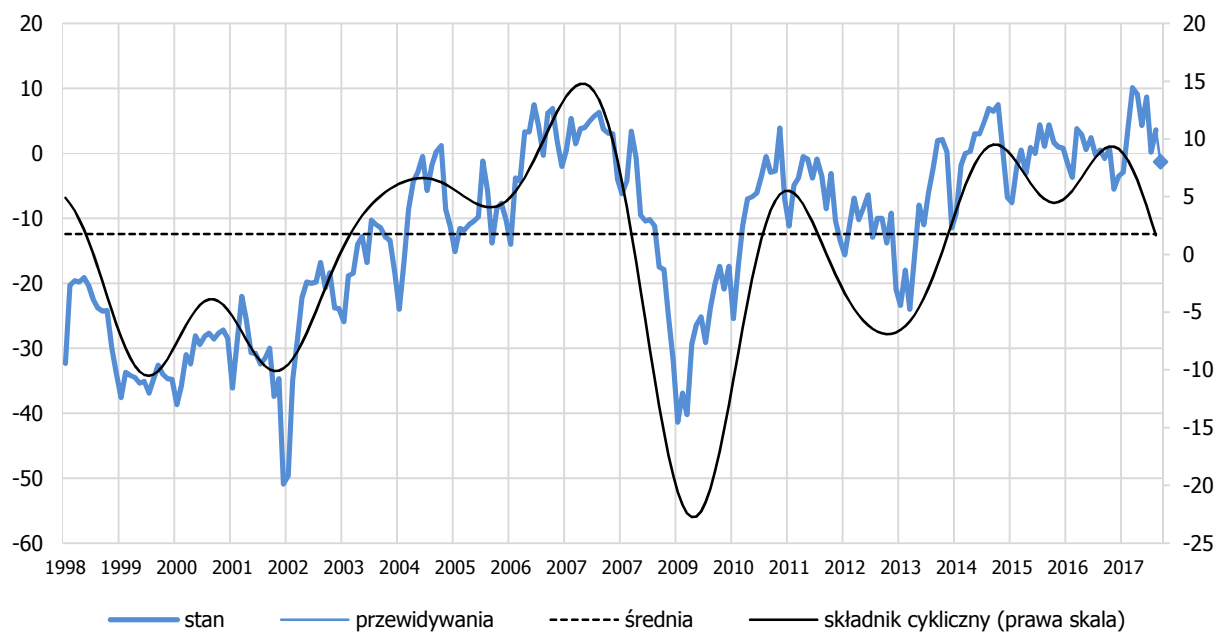

	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	8,2	14,8	14,2	12,0	11,5	12,2
brak zmiany	79,6	76,0	74,0	79,5	81,0	81,6
spadek	12,1	9,2	11,8	8,5	7,5	6,1
saldo (1.-3.)	-3,9	5,6	2,4	3,5	4,0	6,1

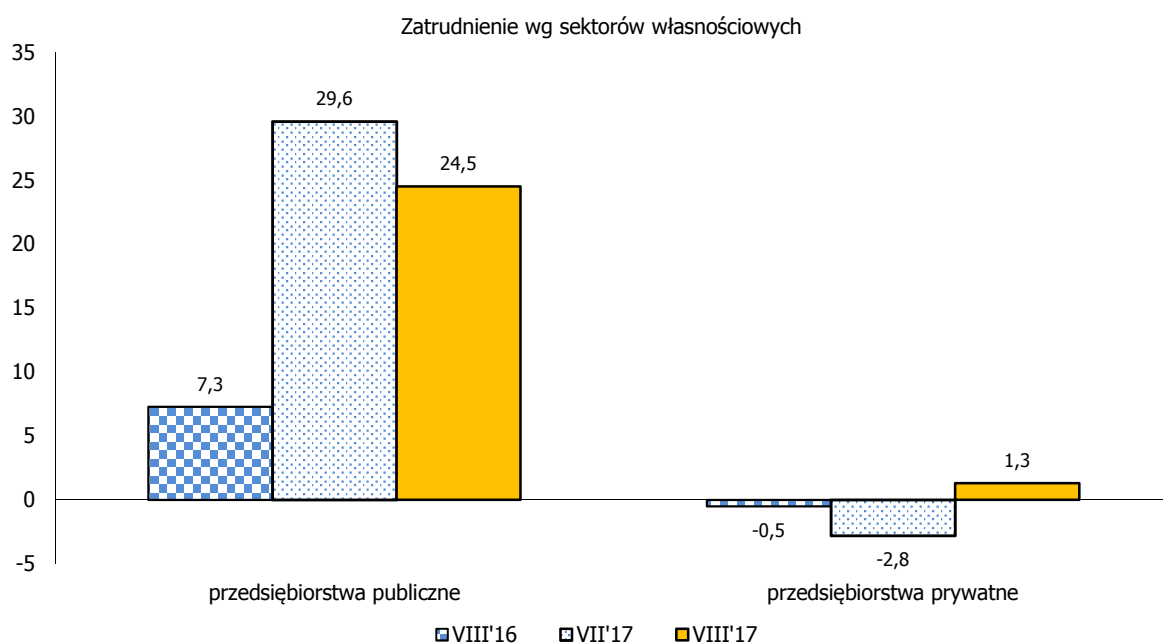

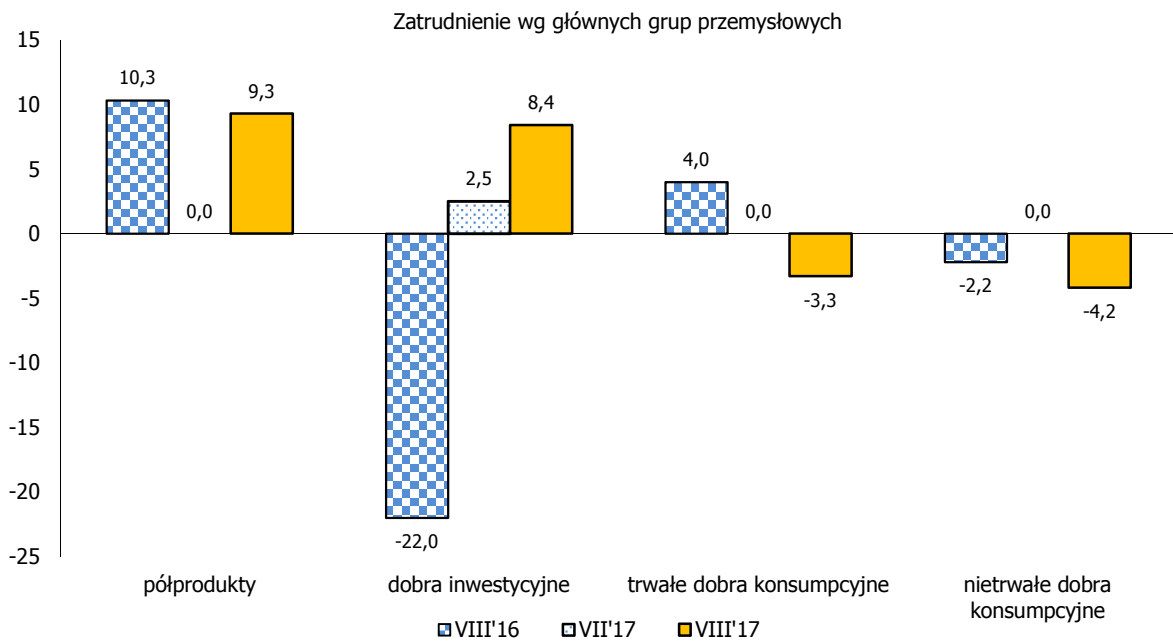
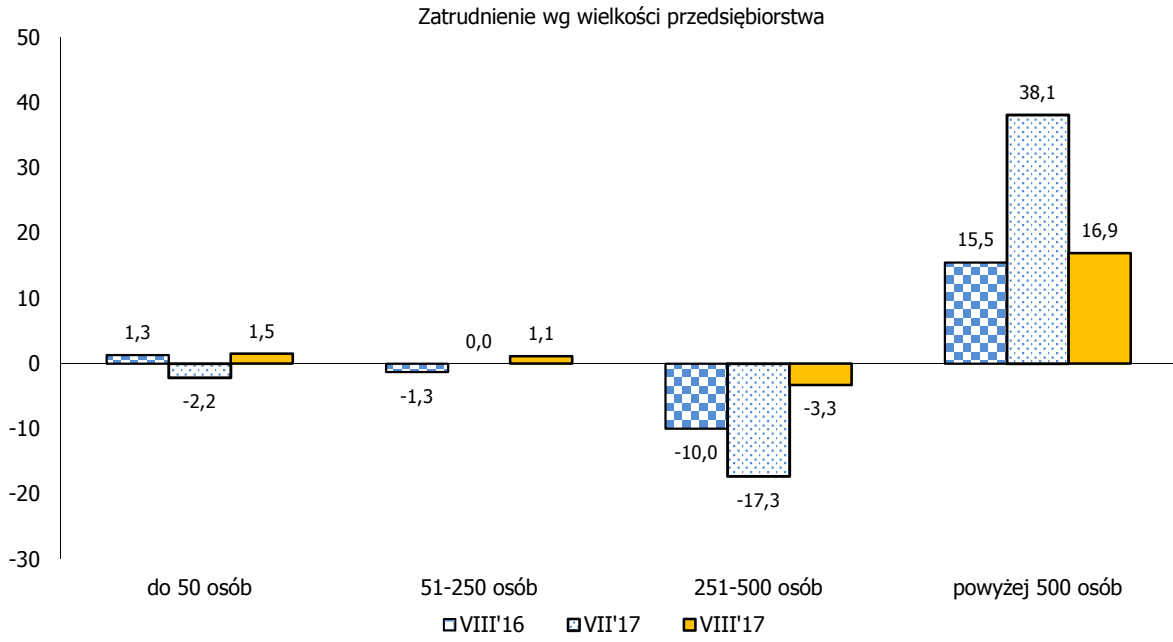

6) Zatrudnienie

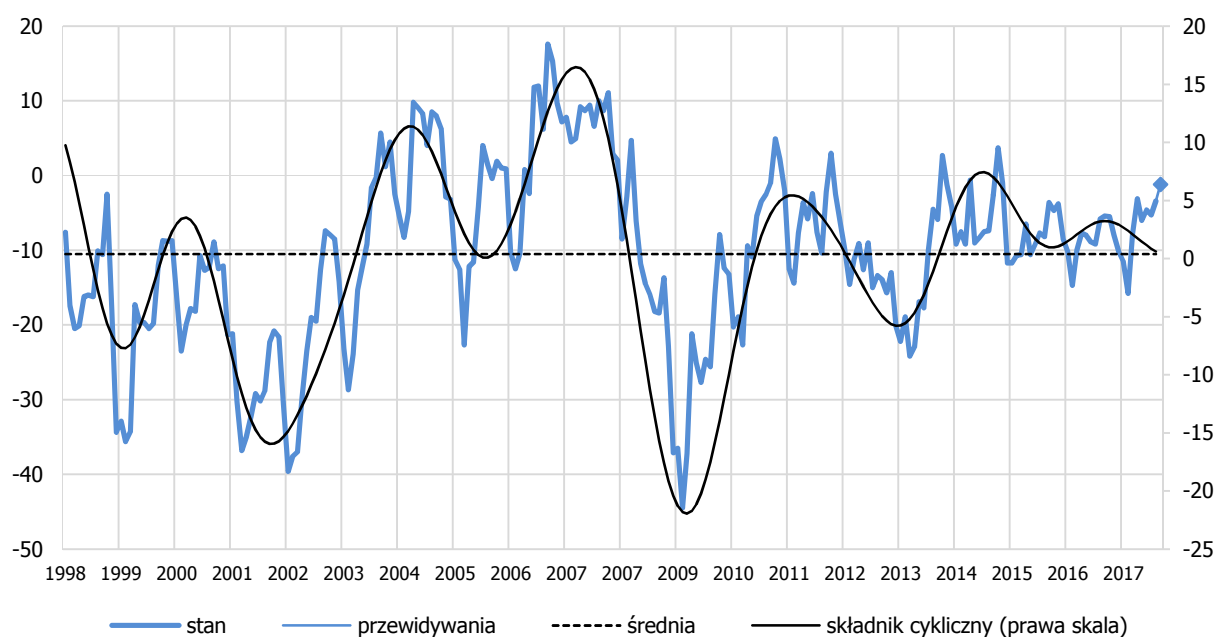

	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
wzrost	13,8	14,5	19,5	16,2	17,4	11,5
brak zmiany	72,9	75,3	69,7	67,8	68,8	75,7
spadek	13,3	10,2	10,8	16,0	13,8	12,8
saldo (1.-3.)	0,5	44,3	8,7	0,2	3,6	-1,3

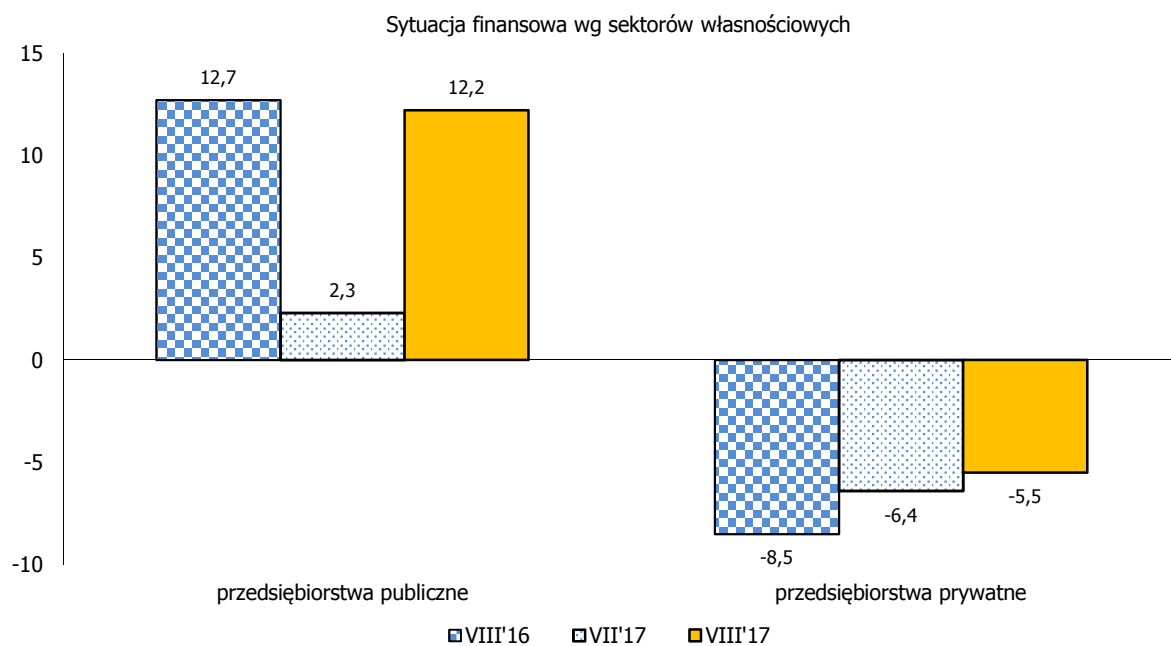

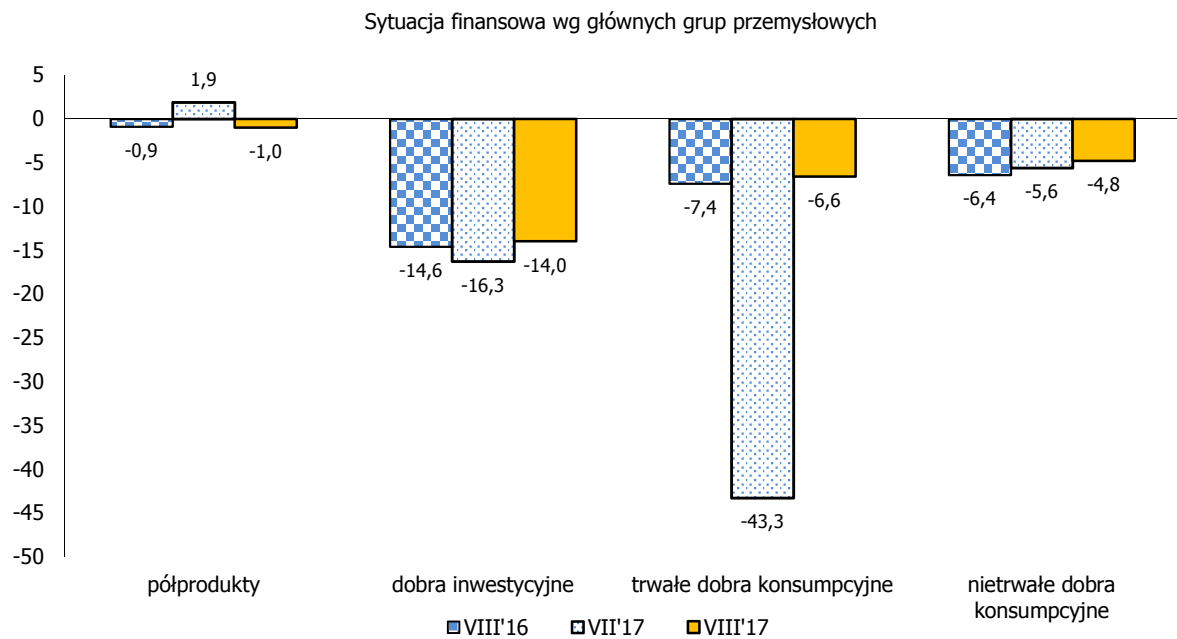
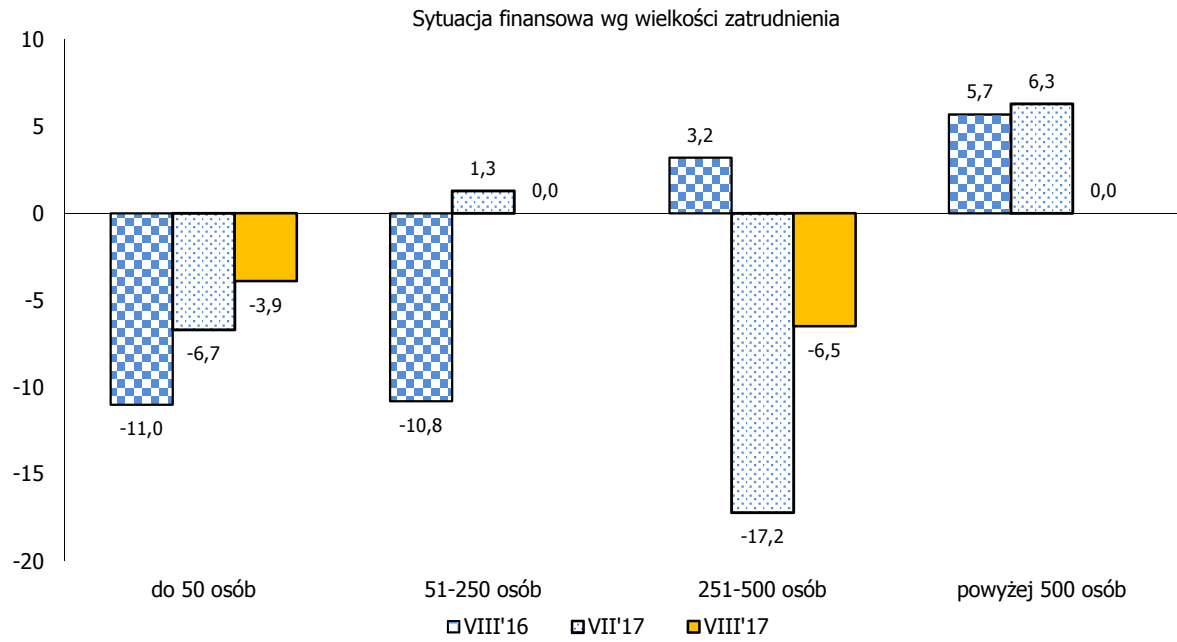

7) Sytuacja finansowa

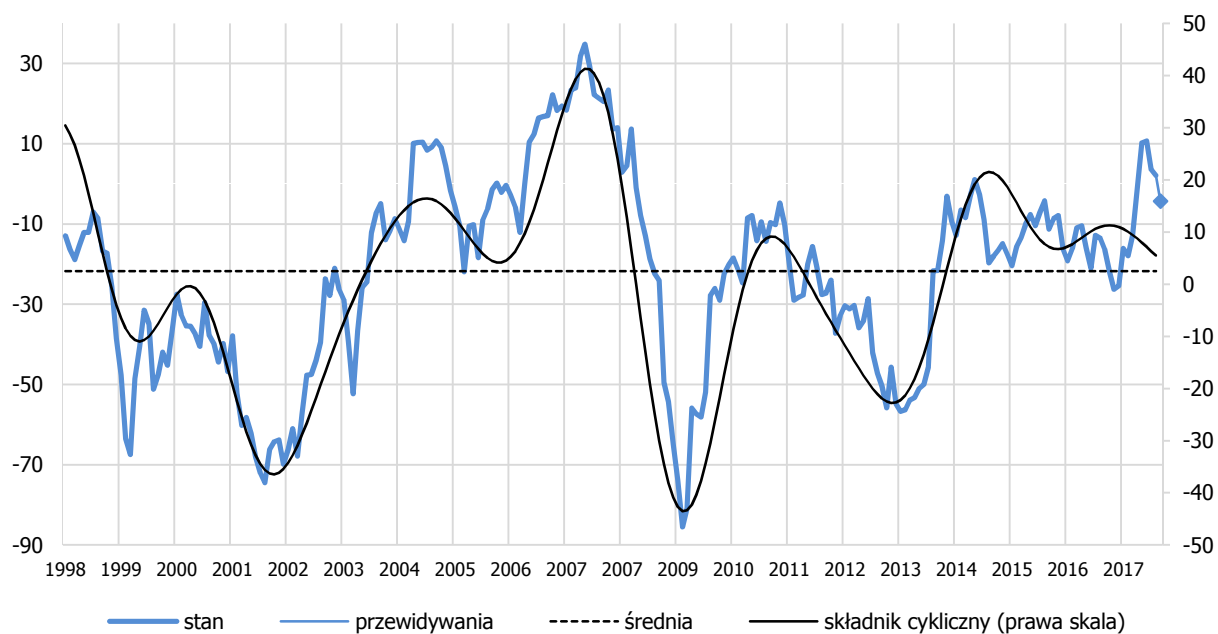

	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
poprawa	14,6	15,8	14,5	13,3	16,0	16,9
brak zmiany	64,9	62,5	66,5	68,1	64,6	65,0
pogorszenie	20,4	21,8	19,1	18,6	19,4	18,1
saldo (1.-3.)	-5,8	-6,0	-4,6	-5,3	-3,4	-1,2

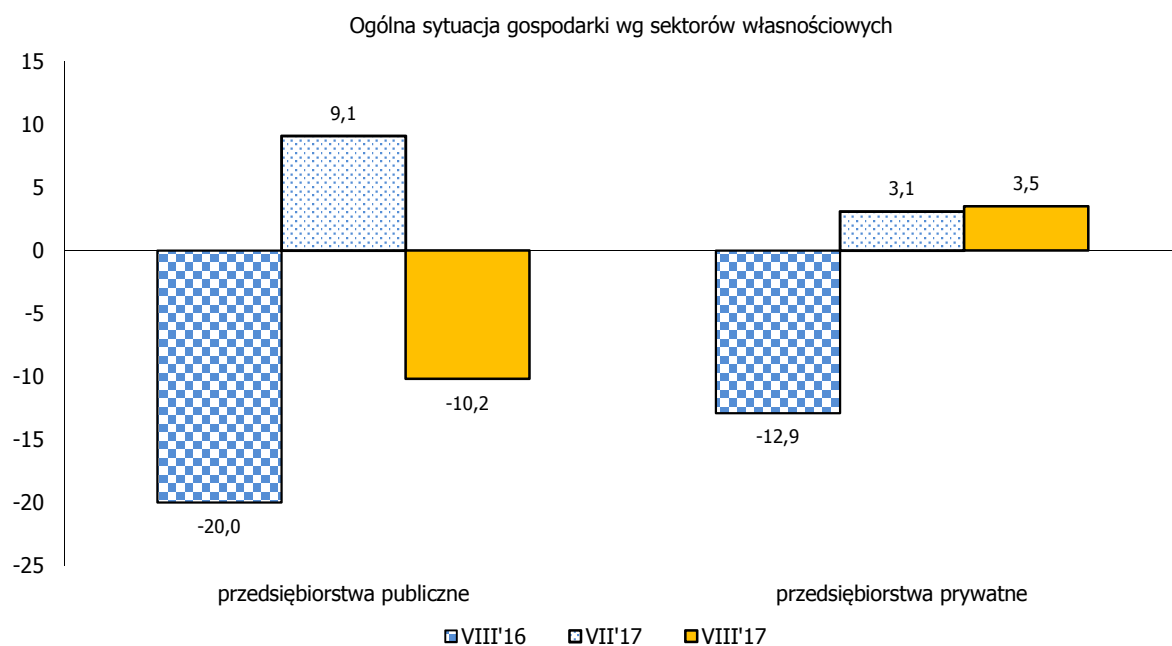

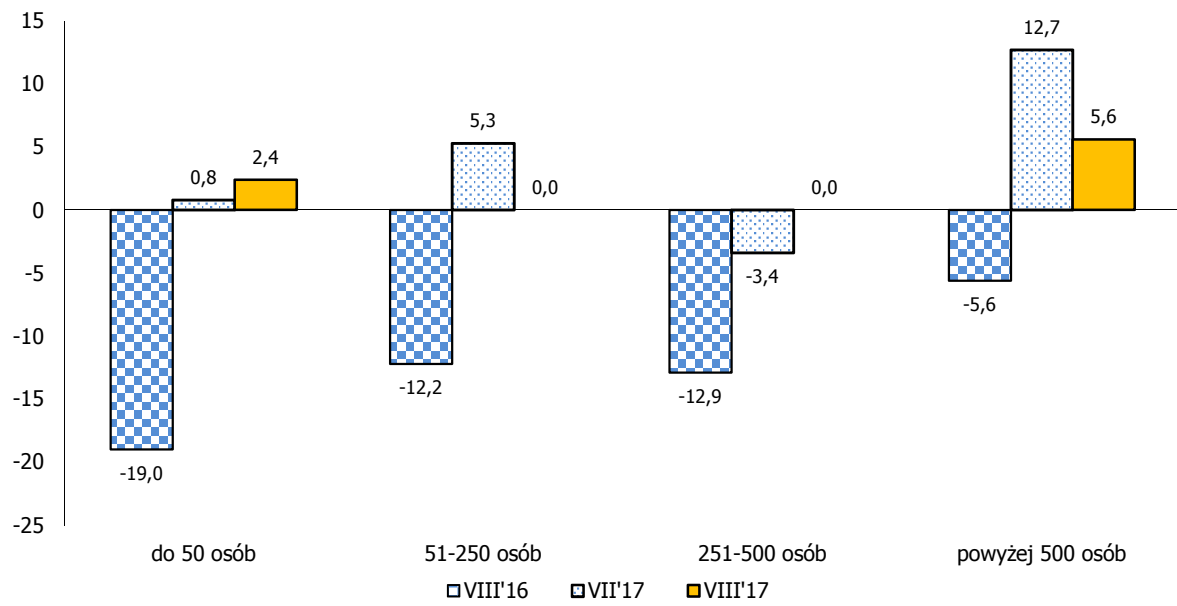
8) Ogólna sytuacja gospodarki

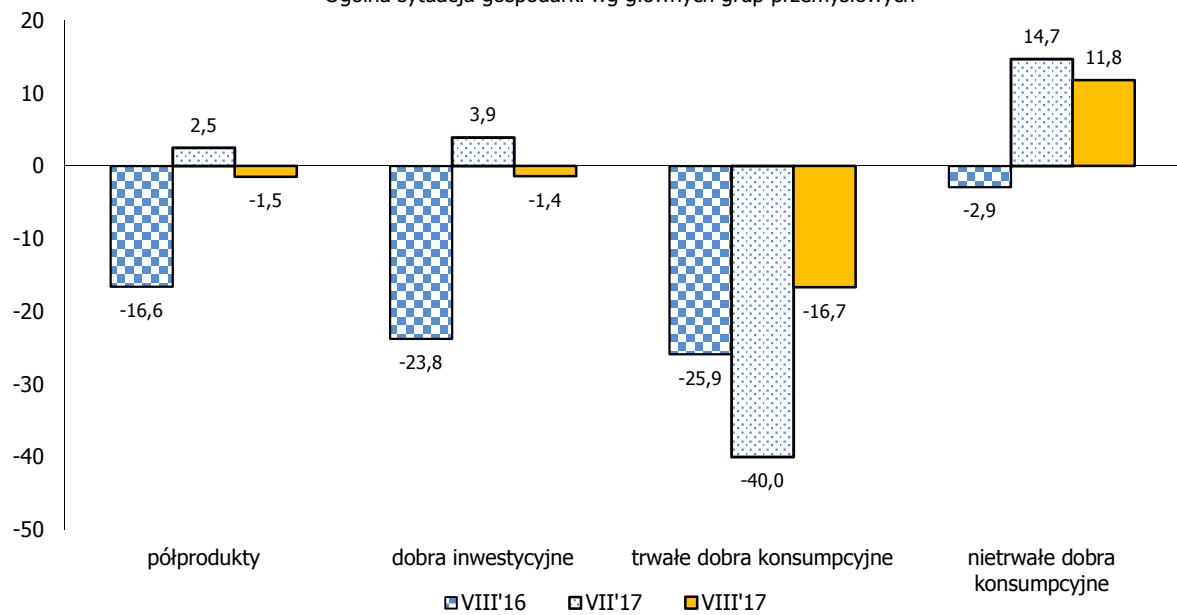
	VIII'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	przewidywania
poprawa	6,9	24,3	22,4	18,6	18,0	18,0
brak zmiany	72,7	61,6	66,0	66,4	66,1	59,7
pogorszenie	20,4	14,1	11,7	15,0	15,9	22,3
saldo (1.-3.)	-13,5	10,2	10,7	3,6	2,1	-4,3

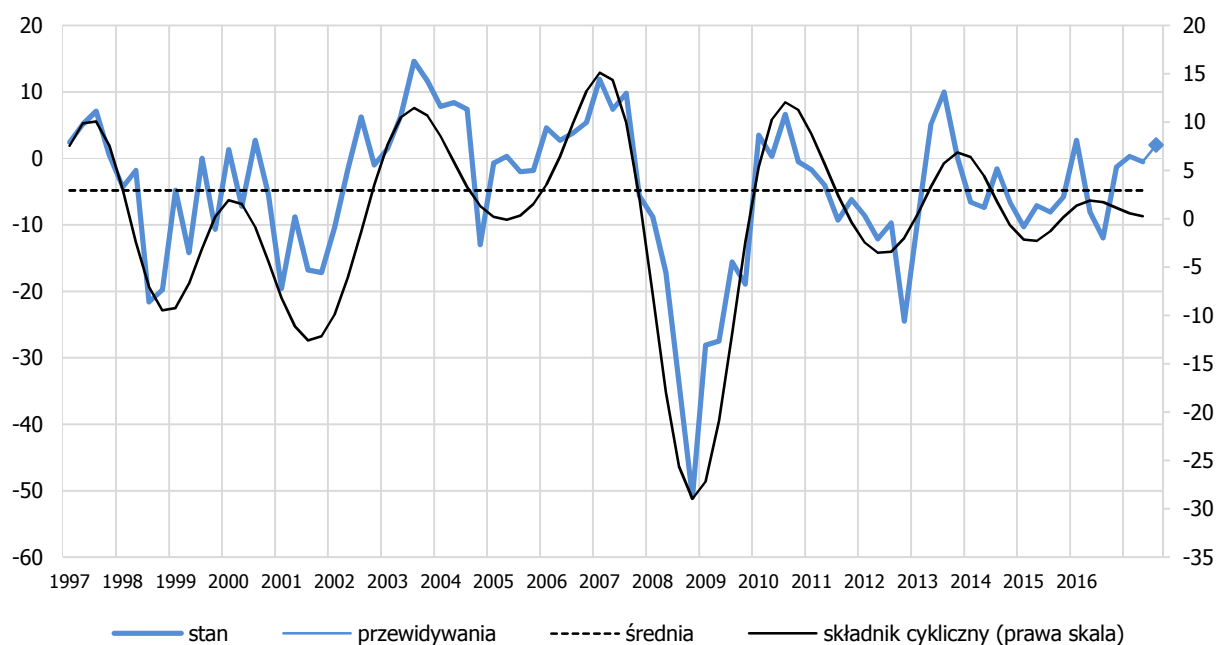
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

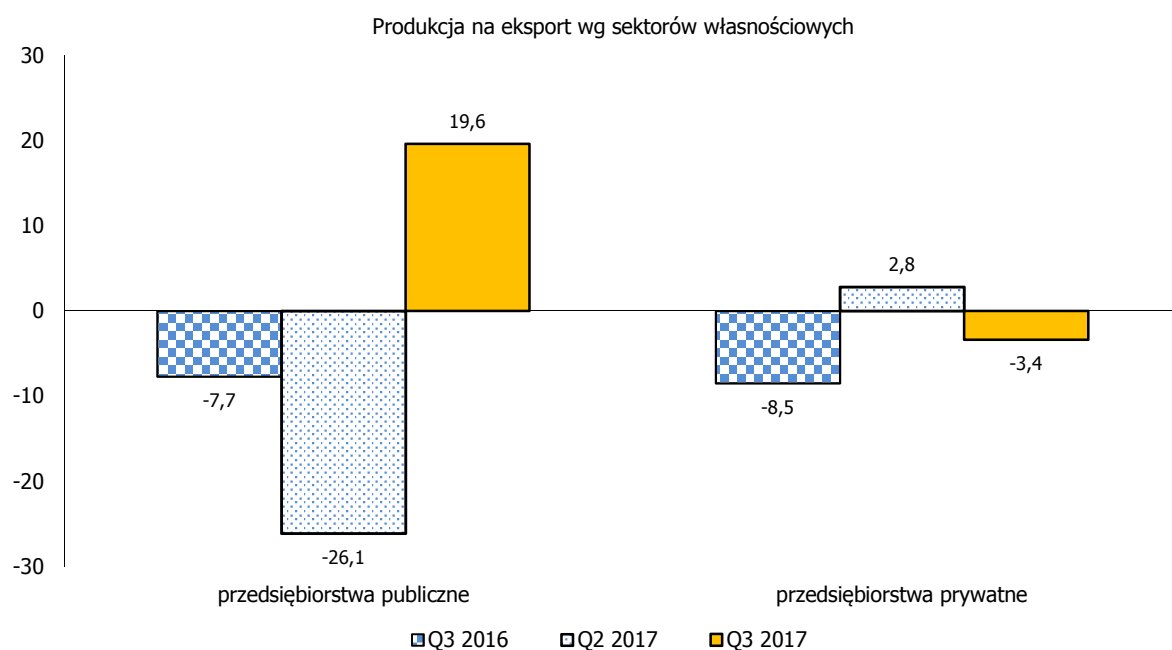
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup przemysłowych

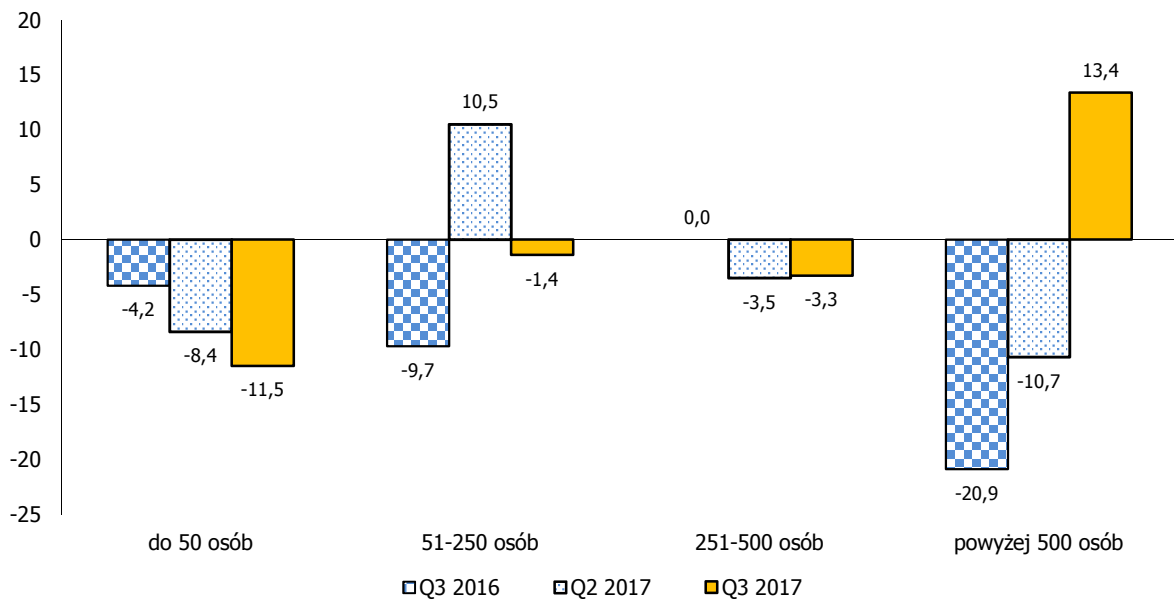
9. Produkcja na eksport

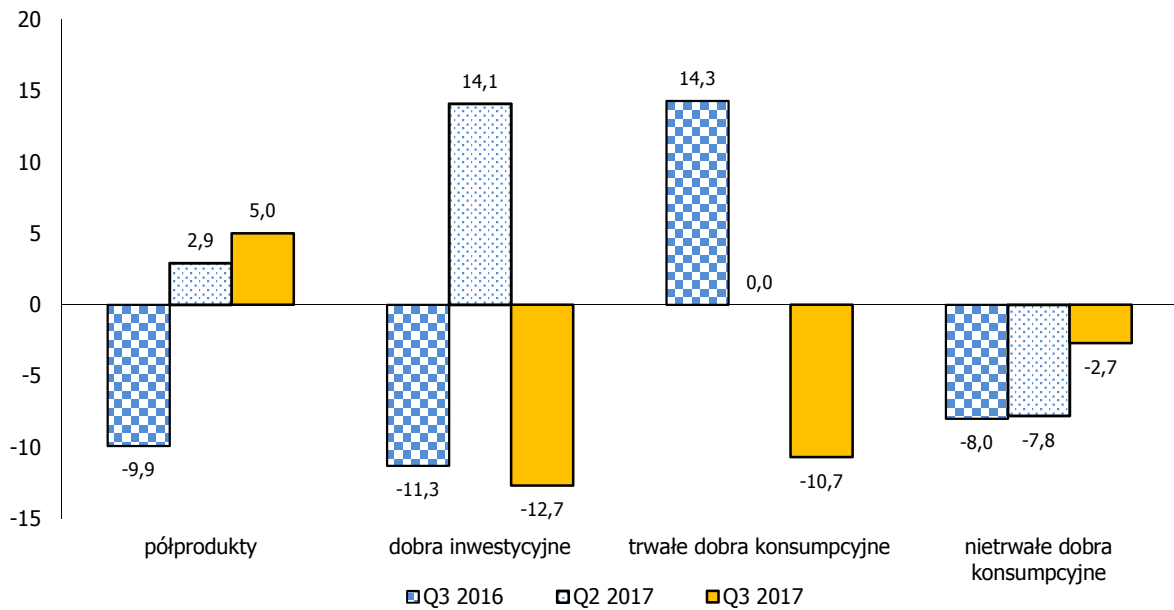
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	13,8	11,6	14,3	19,2	17,0	18,9
brak zmiany	64,3	64,8	70,1	61,9	65,5	64,2
spadek	21,9	23,6	15,6	18,9	17,5	16,9
saldo (1.-3.)	-8,1	-12,0	-1,3	0,3	-0,5	2,0

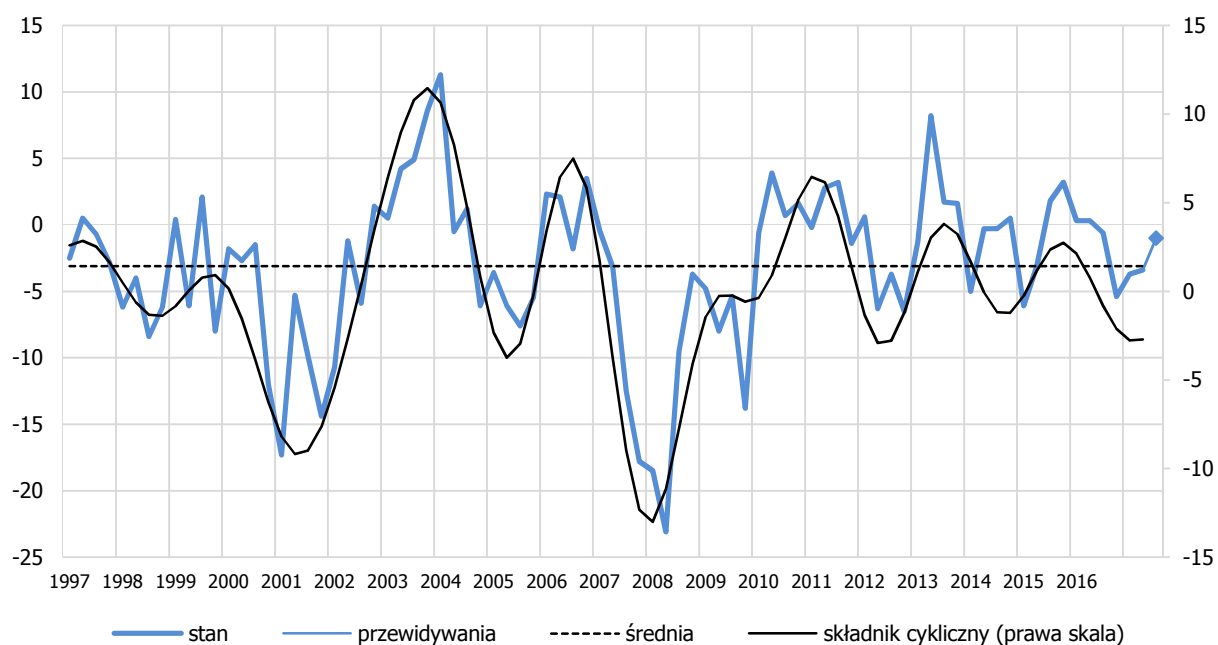
Produkcja na eksport wg wielkości zatrudnienia

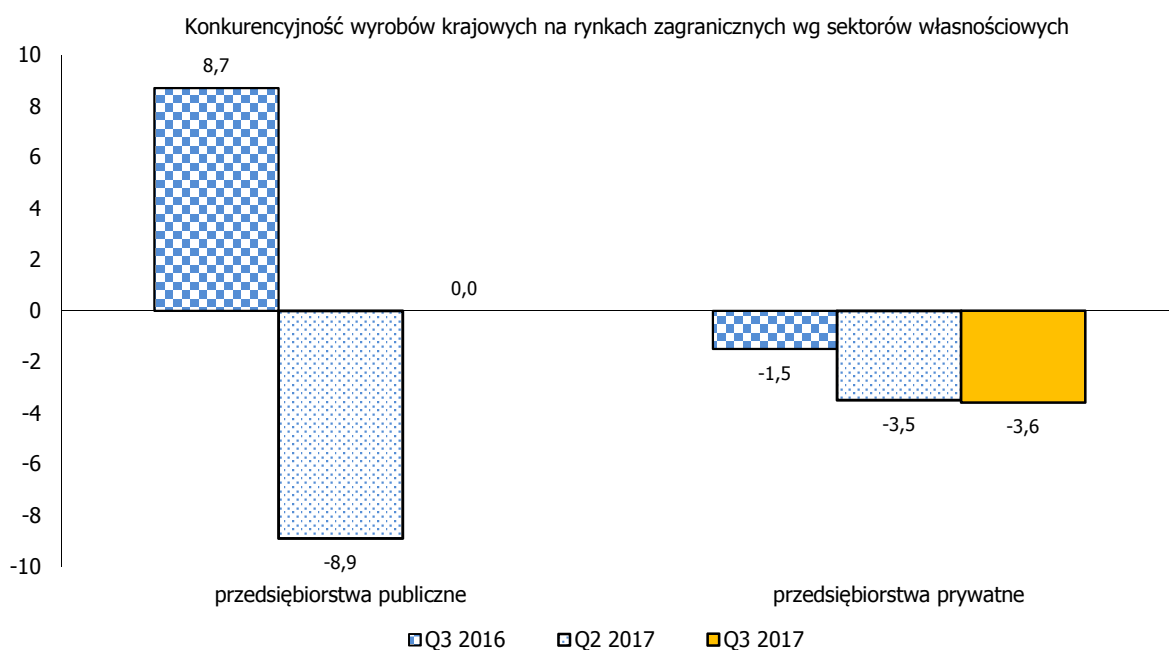
Produkcja na eksport wg głównych grup przemysłowych

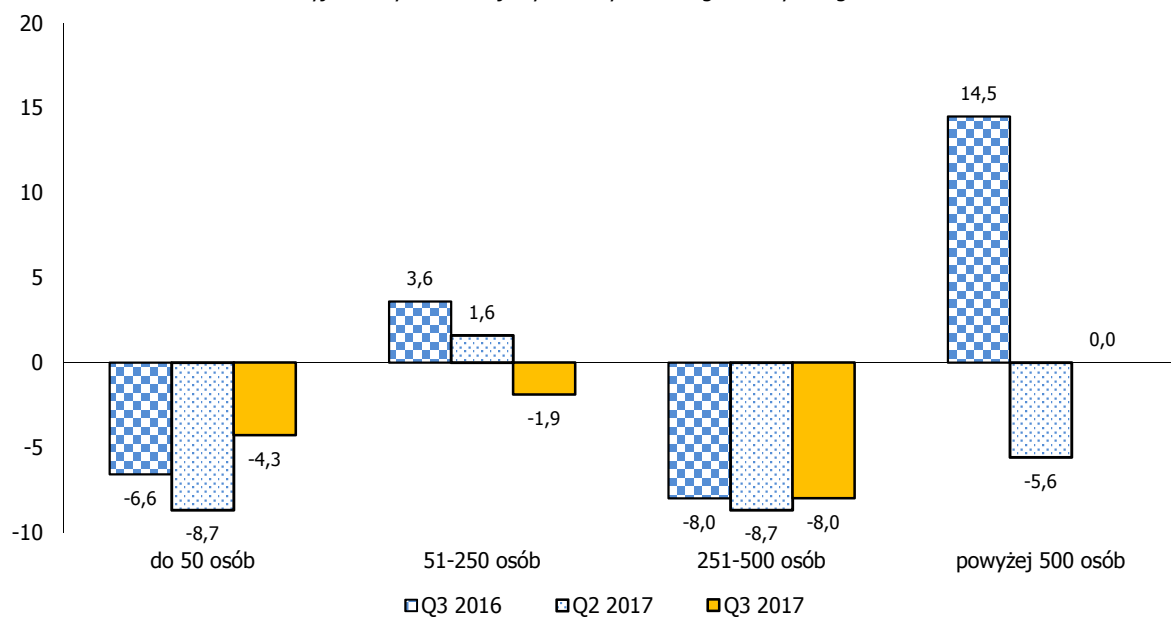
10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

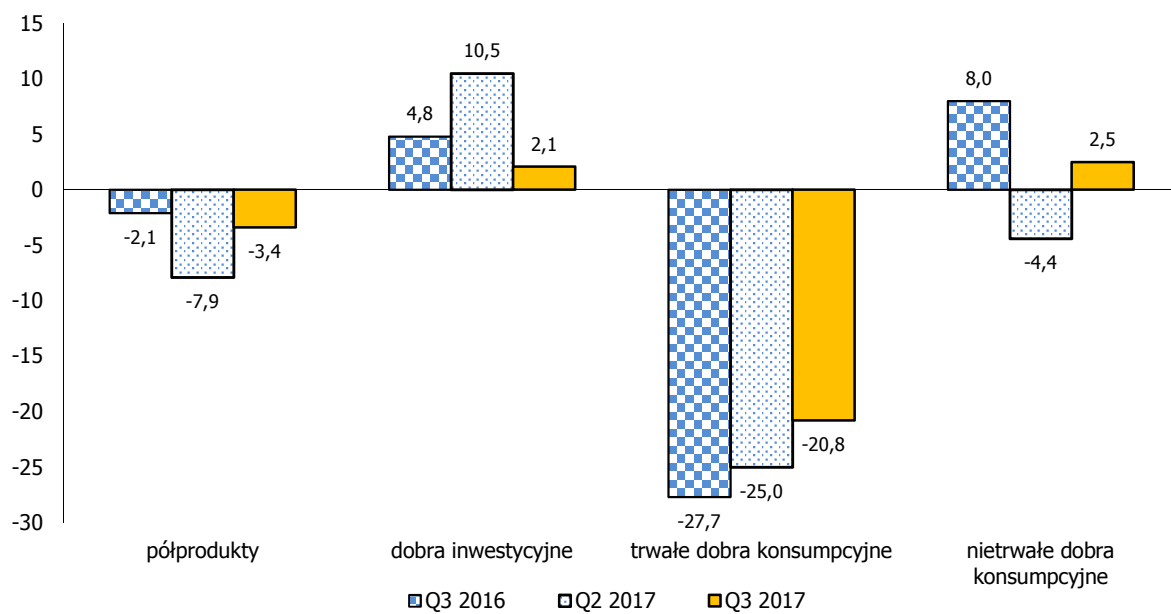
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	10,7	8,7	7,7	7,7	5,2	6,8
brak zmiany	78,9	82,0	79,2	80,9	86,2	85,5
spadek	10,4	9,3	13,1	11,4	8,6	7,8
trudno ocenić	27,4	28,8	29,3	25,4	27,4	33,9
saldo (1.-3.)	0,3	-0,6	-5,4	-3,7	-3,4	-1,0

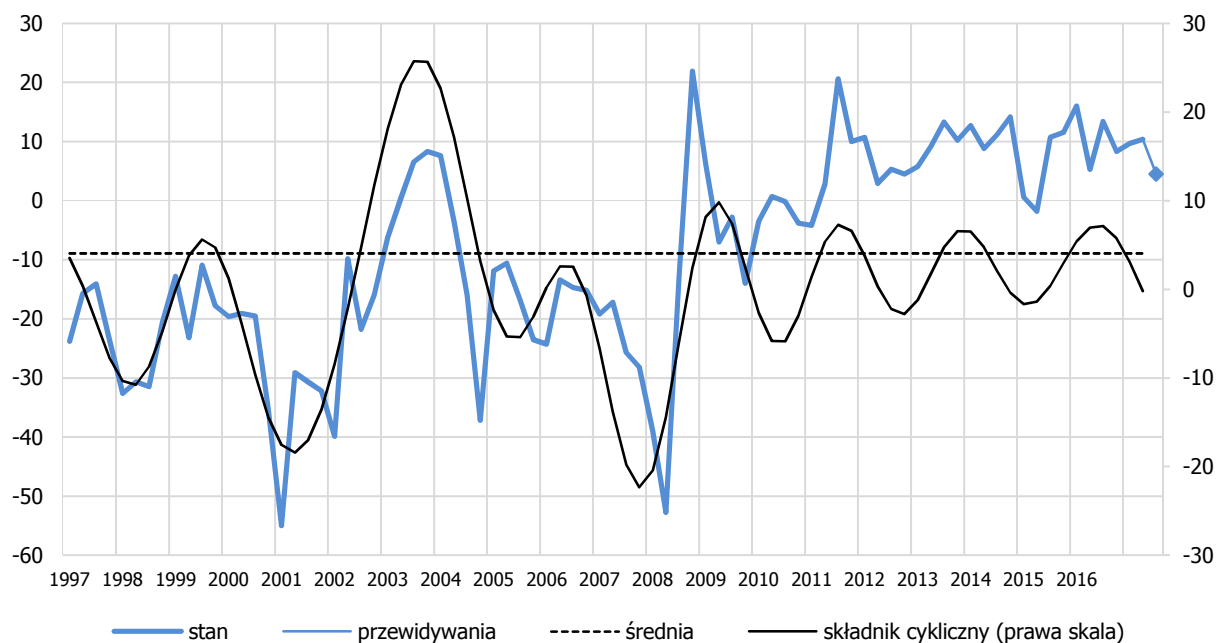
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

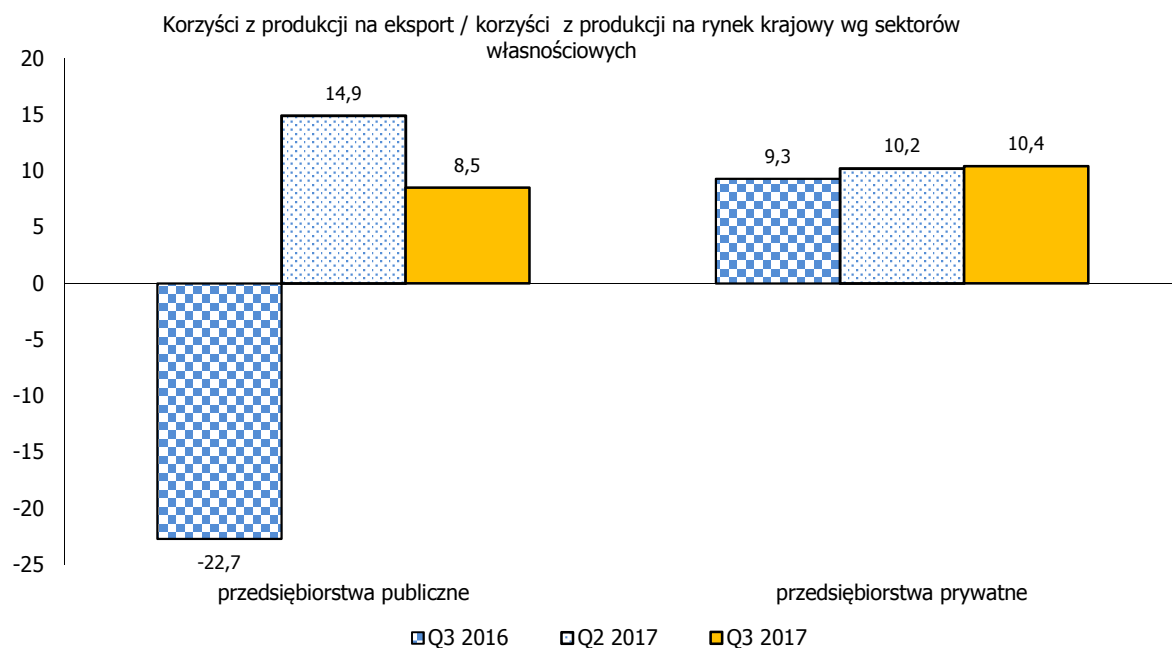
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup przemysłowych

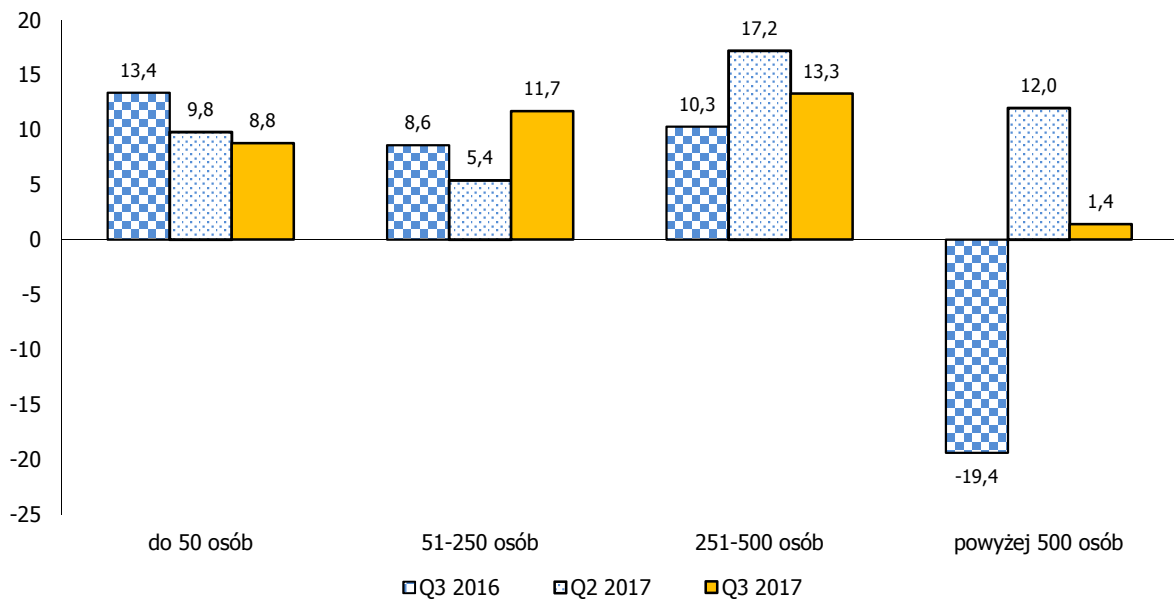
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

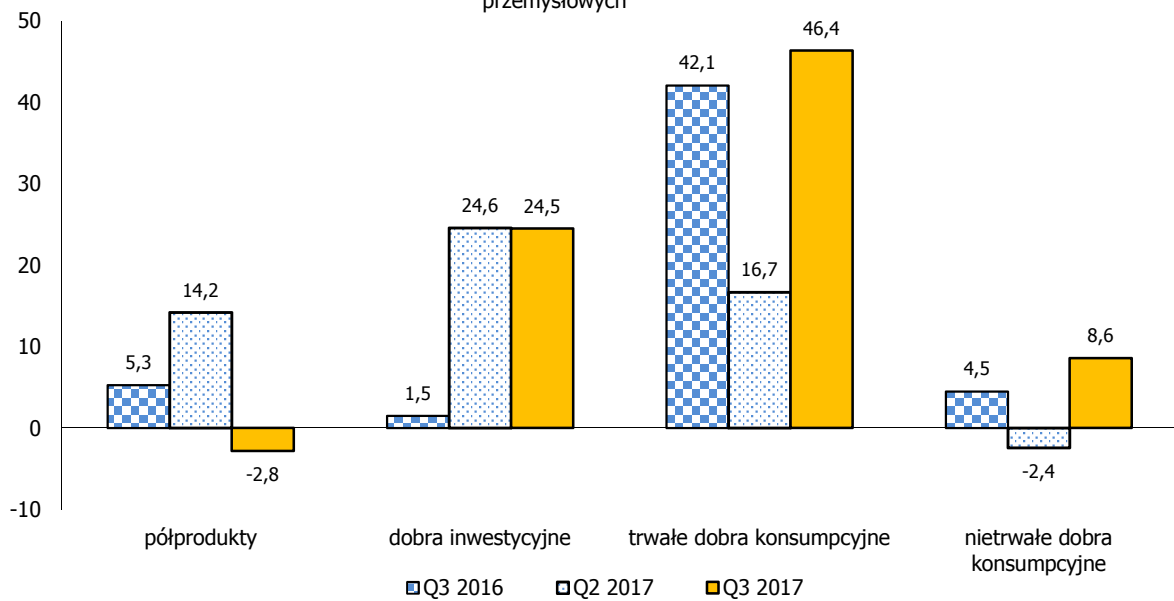
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	26,3	31,0	26,1	29,2	30,7	25,7
brak zmiany	52,7	51,4	56,1	51,3	49,0	53,1
spadek	21,0	17,6	17,8	19,5	20,3	21,2
saldo (1.-3.)	5,3	13,4	8,3	9,7	10,4	4,5

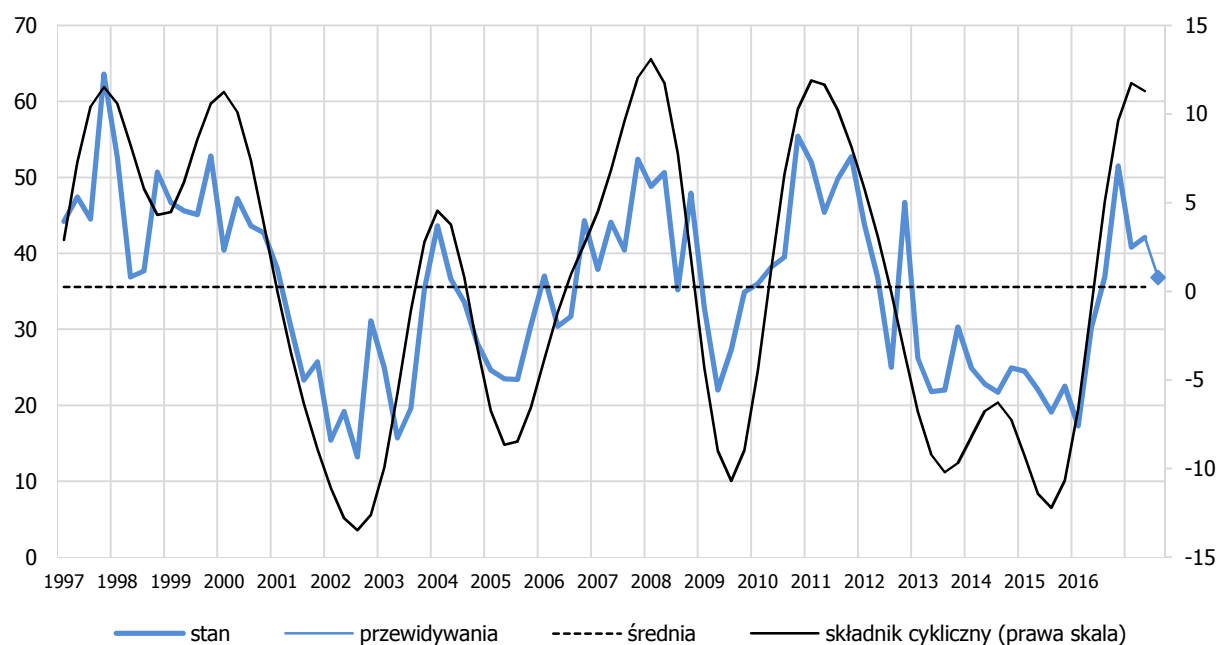
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

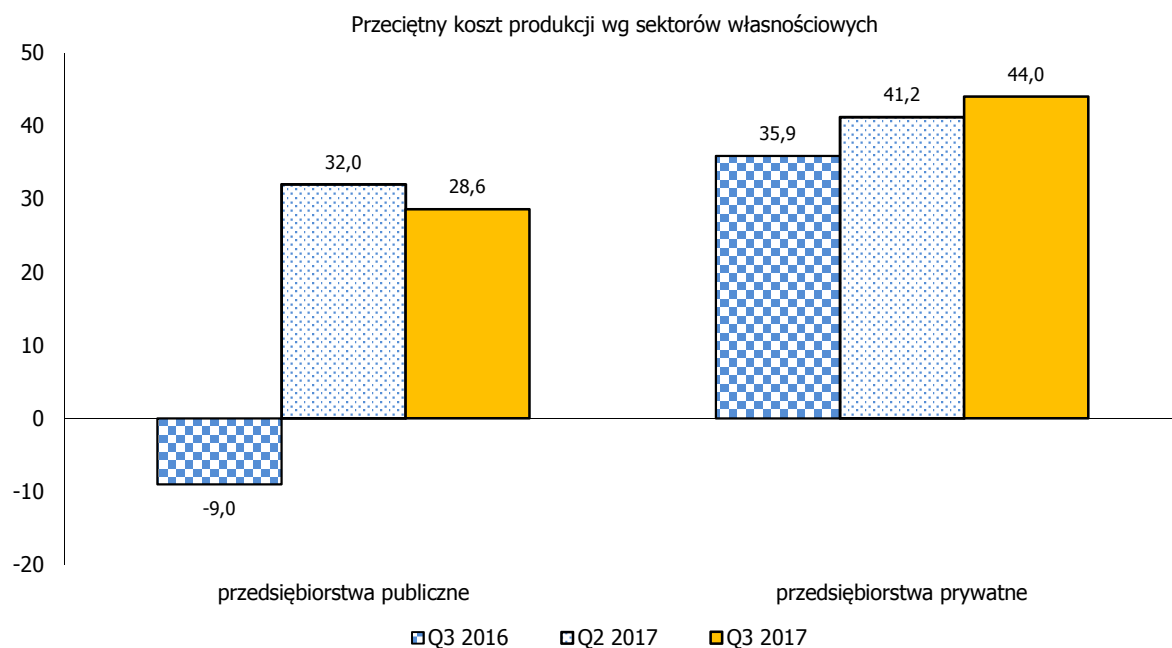
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

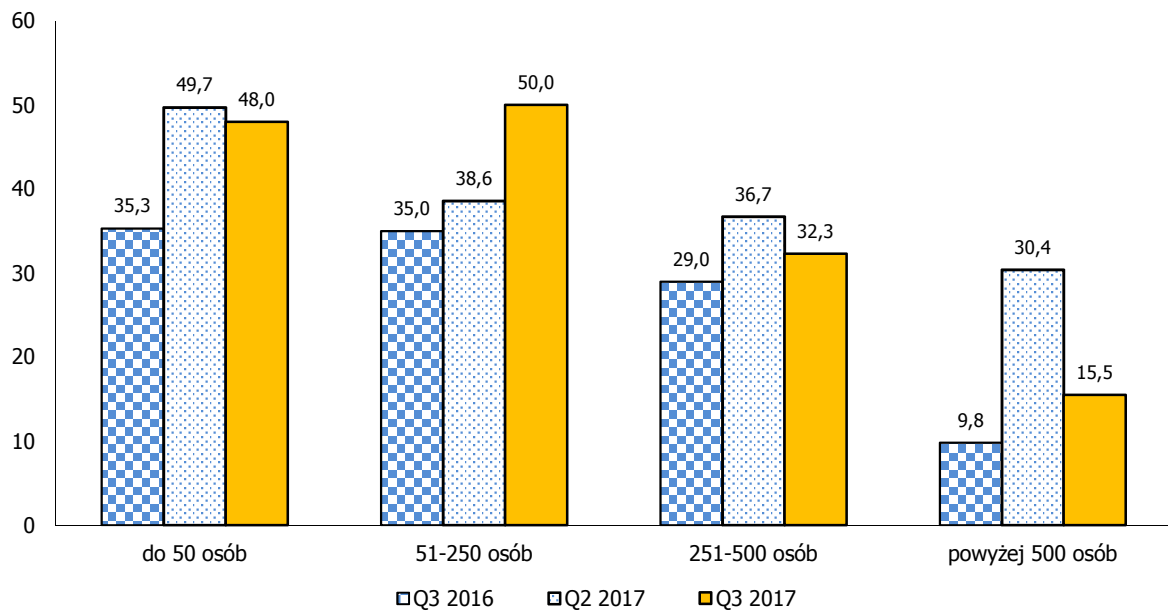
12. Przeciętny koszt produkcji

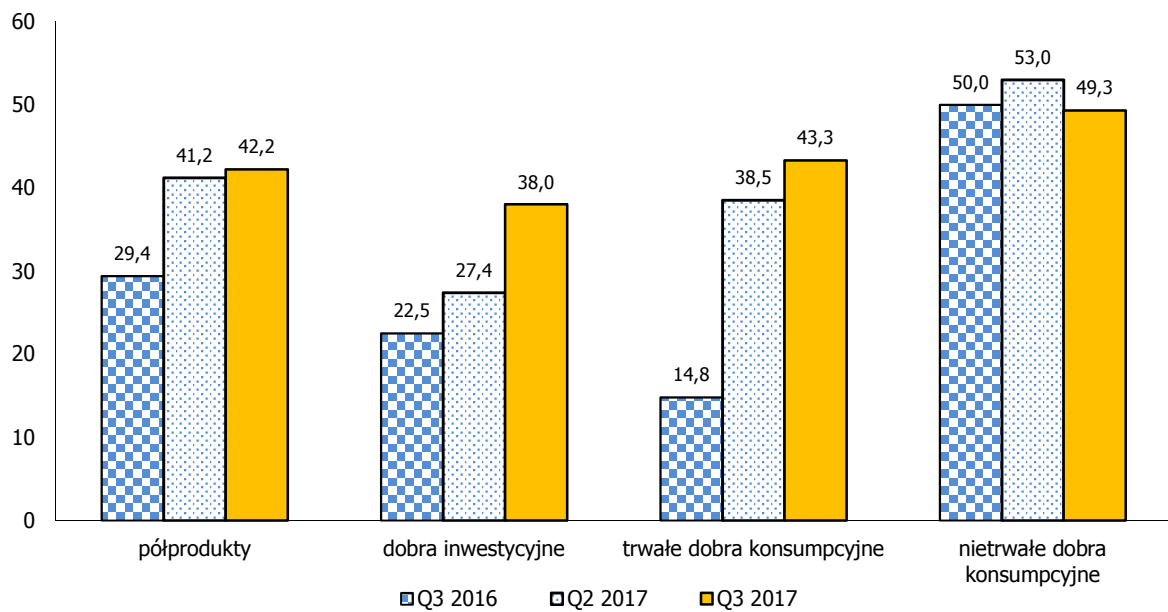
	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
wzrost	38,1	42,5	55,9	46,6	48,0	41,3
brak zmiany	54,0	52,0	39,7	47,6	46,1	54,3
spadek	7,9	5,6	4,4	5,8	5,9	4,5
saldo (1.-3.)	30,2	36,9	51,5	40,8	42,1	36,8

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

In August 2017 the industrial confidence indicator (ICI) monthly grew by 8.9 pts to +4.4 pts, and is now higher than a year earlier by 4.2 pts. The volatility of business situation in the manufacturing industry tends to persist. After one month of deterioration industrial activity increased again. The most positive sign in the Q3 survey results is a rise in the balances of production and total and export orders. The increase was however lower than the decline in the respective balances noted one month earlier. The majority of the balances are still negative. The dark spots of the current situation in the industry are also lower performance indicators of public enterprises, and relatively deep pessimism prevalent amongst firms over the future of the economy.